

המנינים בלימודים התורניים האלהים כדי לרווח למאון בני ישיבתי
התשובה . מאזר נב מהכרז גדליה ז"ל היה וכו' :

שאלה פא

ההסחופים בכל מעלתו שלום . הכינוי דברי מטלן בדין ומעשה
בכ לא לירי כ"ח בעד אחד שהיה חמוס על גיפון הרבה ולאחר זמן
דבר עליו קול ערשור דבולטותו ואמר עליו כי קודם החתימה
זמן רב לערך עשרים שנה שלמים שנה מלאה בידו איזה גניבה
היינו שהופקד בידו פקדון והוא שלח בו יד שלקח ממנו החבילה
שהיה שופק בידו כיון שקורין וועיק'א עם איזה סך מעות ומעשה שהיה
ק"ה היה ששהירז לבעל הפקדון חבילתו ולא מלא בחוך החבילה את
כיסו ושאלו היכן הוא הכיס עם מה שבתוכו והוא השיב לא ידעתי
מאוס דבר רק מה שהנחת בידי אחת וועל . והאומני לפני ראש

הקהל וזהו לחסודו בנאח' ובשראש שהפסדו אותו אמר לשלוחי הקהל
שהפסדו אותו מה האם תופסים אותו תתפסו העיב בדין בחורין
ובכדקין אולי תמלוחו בראוי אהד ומאשי בידי לקחו ממנו החבילה
והסחיר את הכיס בלחה מזרים ומרדוס . סוף דבר הלכו בשלוחין
לביחו ומפשו ובדקו ומלאו הכיס מונח במקום התורפ' אבל לא מלאו
המעות בחוכו ועסק המפקיד איש איש המעות שהיו מונחים בחוך
שלוסיפת אחת לערך תמשים אדומים ואז הלכו והפסדו עוד יותר
שחברו בחורי' ובכדקין ומלאו גם אותן בחור קטן שבתוכו שמומחים
קם הפסדו גבוה יותר מנדי שיד האדם מגעת קם . כן הן מקור
וחוקן גופא דעובדא ה"ל כאשד השידו על זה ואשבי ידושים שהיו
אז בזמן המעשה שליחי ומשרתי הקהל י"ו בזאמן שהיה אז פסוע
בעיני השלוחים וראש האהל קאחור הנפקד הוא לקח ונגב הכיס
מחוך החבילה . גם עתה אהד שהערשור ששקרא אותו האב"ד לחקור
אותו על עובדא דא הודס לפשו ולא בוש רק התגלל בלאיה דברי
התגללות ורלויות כדי להכתייר את עמלו כאשד הכל מנואר בקויערים

העדויות ששלח כ"ח לידו וסיים כ"ח את דבריך ובכתב :

ועתה

יכיר לדקדק הארי חוקן הגיעין שהעד כ"ל חמוס עליהם
בעד שלם כל הכרים וגם כי הוא אומר שקודם שחתם
על אילו הגיעין חתם עוד כמה גיעין ואילו יודע מי הן וכן אמרו
עליו שהיה רגיל לחתום בעד בפני הרבנים הקדומים . והנה כ"ח

תשובה

לפי הירמל במושתל הירמלון לפוס ריהוצא דעד זא עד
פסול הוא מדליחא כפ"ק דמליעא ואמר רב אריז בר
אזבו הבורז במלגה שבר לעדות נפקדון פסול לעדות ופריך בהם
אמחי פסול לעדות יומא אשתמוטי קא משתמע וכו' ומקוי לה השם
כי אמרין דפסול דנן דלתי סדרי ואחתיאז ביה דהסחור השם
דכפר אחיה לפקדון בדיתיא והוא ידע ביה . ח"ג דנקיע ליה בדי'
וכמבאר בכל הפוסקים הראשונים והאחרונים . וח"כ לפי זה העד
הנזכר הוא פסול לעדות ומקרי סופר נפקדון כיון דמלאו העדים
הכיס עם המעות נזכר שנחדרו . דלין סברא לומר דלא מפסל
בזופר נפקדון אלא בשנים עדים שמעינים שראו שהפקידו בידו
מתחלה אלא ח"ג ע"ה ש"ה עדים בשעת שהפקידו נפקדון בידו
אלא שאלאש ששפר בו הביא הפקד עדים שראו הפקדון בדיתי או
בידו הוא מפסל בכפירו דהא נחברך למפרע ששקר עטן וסופר
נפקדון הוא וסבי משמע בנמרה ע"ה פריך יומא אשתמוטי קא משתמע
משיני כגון דלתי סדרי וכו' ולא משמע שם כלל דבעיני שיעידו אמני
זמני' אשעת' דפקדון אשעת' דכפר ביה וכן דייקא הסס בפ' קמח
דמליעא לישנא דרש"י דעל הכופר במלוה פרש"י שבו עדים והתחיקוהו
בכפרן שהעידו שהס' חייב לו ועל הכופר נפקדון לא פריש שהעידו
עדים שהפקידו בידו וכו' מאוס דסמך על מה דמשיני נבמ' נחר
הכי כגון דלתי סדרי ואחתיאז דהסחור שעתא דכפר' אוסי' לפקדון
בדיתי' דלין לריך עדות יומה מזה . וכן משמע מעובד' דלית' הסס
הסחור רעי' וכו' ח"ה מסרו ליה בלא סדרי לסוף אמר לבו לסדריס
אמר סדרי ואחתיאז דחל מרתו מינייהו וכו' ופריך והא גזמן הוא
וכו' משמע דלפי' לא היו העדים בשעת הפקדון נפסל כאשד סובא
ג"כ בדברי כ"ח . גם לא הוזכר בשום פוסק דבעיני שיעידו העדים

דיק לרשות זה קאל ד"ל רלויה כל כך חזקת מבוררת שעה אחת
משולם מ"מ חזקת כשרות גופה משיע בהדה כמזכר . ועוד דהכא
היו ספק ספיקא שפוק קודם שזאמן נשערה ספק לאחרי שזאמן
ואח"ל קודם שזאמן שזאן מוכר נשערה דלא פסלה מהטובה וגם
פמיס היתה דליכא כאן שום ראבור אשת איש . ואע"ג דאמרין
בסוף פ"ק דכחובות גבי פמיס שנתעברה כשאינה אומרת ברי מוכר
נבעלתי למתריקן חרי רובי מטוס דמעלה עשו ביותסין היינו עטין
חרי רובי אבל בשמקום דליחא לא סמי' דקא' בלשח כהן יש
להקל דהא חזינן הכא גבי פתח פתוח דלי הוה גבי כהן ס"ס היתה
מותרת לו שפיר'י בלשח כהן שהאוגס אכור בה הלכך חד ספיקא
הוא . מכלל דלי הוה כאן חרי ספיקו סוב מתירין . והא דאמרין
בהפאה רבה איסור הכוונה שמי לא ללל מילי מתתירין בראיסור
כהונה כמו שכתב בעל תרומה הדבן סי' רכ"ב :

אבר

מה שהגדולים שקדמוי בעיני זה הביאו ראייה לדרון דין;
מהא דליחא פריק החולך דף ל"ו אמתיתין דספק נן ט'

לראשון נן ' ל' לאחרון ט' ה"ל דהא הכא קאמינא רוב נשים
יולדות לט' ומיעוט ל' וכל היולדות לט' עובדה יוכר לשליש יומיה
הא מדלא הוכר עובדה לשליש יומיה וכו' ודאי בר ז' הוא לנחרחא .
אלא אימא רוב היולדות לט' עובדה יוכר לשליש יומיה וכו' . וכתבו
התוספות אמאי לא מוקמינן לה בחוקת היחד ליבס וכו' ויבא גמי
הולך שני כשר . דסמך דעובדא יולדות ל' לחזקת והחכרע על רובא .
והסמך מורכב דעובדה יוכר לשליש יומיה וכו' . ח"כ אמרין גמי
הכא דסמך מיעוט יולדת ל' לחזקת היחד והסמך מורכב דעובדה
יוכר לשליש יומיה . כך כתבו החכמים הקדמונים שקדמוני בעובדא
דא ח"כ' דגמרא דהתם לא ס"ל הכי וגמרא קושיית הו' בחימא
רע' להק' בין דהתם לדרון דין . במחילה מהס לא ידעתי מה ענין
דהתם לכאן דהא ב"ד עטין רלוין דא"ל להיות ולר כוז נגמר בלוחו
בו' חדשים שהיו מומן השוא' . וח"כ מה ראייה שיעה זו להסחור
עטנת רלוין דברי ועטנו שהכא חין כאן ספק אלא ודאי שנתעברה
קודם השוא' . ואם בוונתם היה שעטנת רלוין נסחרת ממקום
אחר מעטנים שכתבו בברייתא דלפטר שיחא נגמר זורחו מומן
השואין ולא הביאו זו אלא להוכיח דמאחר דב"ד אפשר שאחר השואין
נשערה אט"ג דליכא גמי לספיקו דשמא קודם השואין נשערה
ואוליין אחר רוב נשים יולדות לט' אפ"ה לא אמרין לה מספק .
על זס לא היו אמרין לבדיח ראייה זו דב"ד פשיעא דלא אהרין לה
מספק אלא מוקמינן לה אחזקה כשרות ולא אמרין שנתעברה עבירה
ונפסלה מן הכהונה מה שלא שייך שם גבי ספק נן ט' לראשון וכו'
ומתחילות שהבאיתי למעלה . ועוד לי הוה ס"ד דמהסבר לומר ב"ד
לאסור מספק אט"ג דאפשר דנשערה אחרת השואין ח"כ חין כאן
קודם ראייה להיחר מהיחא דחולין משום דב"ד אט"ג דנסמך מורכב
יולדות לט' עובדה יוכר לשליש יומיה ולא אמרין דהוה ולר דלי
נן ט' הוא מ"מ יש להספק בין דמיוס השואין חין כאן ז' חדשים
כראוי כרוב וולדות הנולדים ל' ודין שופורא גרים לא שביח איבא
למומר קודם השואין היתה נשערה עטן אחד או פתוח אחד יוכר
בזאמן שילדה עתה ל' חדשים שלמים וראויים כרוב ולדות הנולדים
ל' ותמא נבעלה לספול לס מה שאין שייך לומר בהיחא דחולין
דהתם ליכא לספיקו אלא בנן ט' לראשון כאשד מוזן מעמלו .
אלא הראייה שהתבאר נראה בעיני כטעמים :

ברר

העולם בהא נחיתא ובהא סליקא דלחחא זו שריח לבעלה
גלי שום ספק ופקוק אפי' ללל הידעות הנחתמיים וכו"ס
שלא לבעול אחד בקדשים להזייל לעו על שמתן הנוכר כי לא בעול
ולא שום עובד נאמן כנגדו בשום ענין ואופן שהרי אפילו בעל
האשה אינו נאמן להספיד כחובתה אפי' במקום שהעד כדאי להיות
נאמן כבי חרי לאורסה עליו שבהנצל רוצה להאמין לו ולאסור על
עמלו כי עליו הוא יכול להימניה ולא על האשה כמבואר בכל הפוסקים
ופשוט הוא . ל"ס ב"ד ששאי' חס רוצה לבעול לתמיר אינו יכול
לאורסה עליו ככל' אפי' מתמע חומרת א"ו בנו של ק"ו שאין יכול
שום חשש עדות על הטעמן . ולכן ראוי ומחויב לכל ב"ד ישראל
לענות בנאמנים קדים וממורים ובנדרים ומתרות לכל איש ואשה
סויאלו לפו או יפגישו כמבואר בא"ש או האשה הנוכרים ועושה .
היה בני ששוא' חס על בני קדושים . ומעיל מוס בקדשים .
כמבואר בכל הפוסקים האחרונים והראשונים הסיקיים . ואלו על
דייני ישראל נאש המדבר בשמעט ובזרק הטרוד כעת בעסקי

אשמת הכפירה וגם אשמתה לפקדון דלה כהנו הפוסקים כ"א סאוקומת' דמויק בגון דלחו סכדי וכו' :

גם על מה שכתב כ"ח שז"ר קיימ דשמה לא אמרין דכופר בפקדון פסול לעדות אלא דוקא אינו דכופר ב"ד אבל בפני עדים לא ובעובדא דידן לא היחה הכפירה בפני ב"ד על שלשה . (גישור דברי ה"ר"ק בפ"ק דמיתא פסוקי על לשון הגמרא הינה ב"ד) נראה כפי דמיון לשמור על זה כלל משום שהגם שאמר הוא שלשון ה"ר"ק ב"ד הוא בגון דלחו סכדי ו' ואסידיו ציה דהסיא שעתא דכפרי' ב"ד" וס' סיה אימי' דהפקדון בבתי וכו' ולשון ו' ס' הניא ב"ד ה"ר"ש וגם סמ"ג עשין ע"ג הניא מומרא דרב ששח דפרק הניזל ח"י. ששח הכופר בפקדון נעשה עליו גזל וזייב בלחוסין וכוסיף סמ"ג וכתב ב"ד והוא לשון כרמ"ס פ"ג מה' גזילה ע"ט. מ"מ מאחר שכל יתר הפוסקים לא דקדקו לפשרו על מה מקרי פכרן ליפסל כ"א דוקא היכי דהכפירה היחה ב"ד כמו שדקדקו גבי האומר מנה לי בידך וא"ל לר"ם ועדים מעידים שבלונו וזמז ואתר פרעמוך הוחזק כפך לאורו ממון ויהא מומרא דר' יוחנן פ"ק דמילעא דשס דקדקו לפשר דדוקא כשהכפירה היחה ב"ד אבל שלא בפני ב"ד לא כמו שהוא מובאר בספר ח"י סימן ע"ט וגם ה"ר"ק וברא"ש והרמב"ם עמ"נו ברין הכופר בפקדון לא האריכו לדקדק לפשר דדוקא ב"ד . אלא שסוספיו על לשון הגמרא הינה ב"ד ובהייה דרב ששח כתב ה"ר"ק סהמחא הכופר בפקדון ולא כתב ב"ד והייה פ"ק דמילעא . ובהייה דילה דלאומר וכו' לי בידך וכו' האריכו ודקדקו לפשר וכתב עלה ה"ר"ק וס"מ דכפרי' ב"ד" כי הו' דשנחאי בריה דרב מרינוס וכו' וזין פ' דברי ה"ר"ק ג"ל שיהיה משנה דשנחאי ברי' דר' מרינוס לרביא אמאי דקאמר וכו' דכפרי' ב"ד דהו' לשון הגמרא כ"א כר הוא דלאומרא דר' יוחנן וס"מ ב"א דשנחאי בריה דרב מרינוס וכו' וע"ג דלה כתוב בגמרא והי מילי וכו' ועוד דהו' בלוחו מעשה אינו מפורש כלל בהיחה הכפירה ב"ד אלא ע"כ הו' לישנה דהבב ה"ר"ק וס"מ הוסיף ה"ר"ק מדעתו אלבין הגמרא וזין טווחו להביא על זו רביא מעובדא דשנחאי . אלא מה נראה שמה שהוסיף ה"ר"ק והכנס שם דאמרו בהייה דכופר בפקדון חינה ב"ד" לא טוונו לומר דוקא ב"ד" דהטעם הוא דלה מקרי כפירה אלא ב"ד" של שלשה או יחיד מומחה כמו לדין דילפינן מקרא דבעין שלשה . אלא משום דלא לא הוה ב"ד יוכל לומר שלא נתכוון לכפור פקדונו אלא להשקות ב"ד אבל בלמר דהא היחה הכפירה בעיני שלשה שייך לומר שכוין להקטוה אלא שייך שכוונה היחה לכפור פקדונו אימי' שלא ב"ד" מקרי כופר בפקדון ומפסל . ואם תשיבי שאין השעטה שייכא בכפירה אלא כשאומו לו מנה לי בידך וכו' ואמר הן . הלא תראה שם ברין האומר מנה לי בידך ואמר להדי' ואמר ואתר פרעמו שמוחזק כפך לאורו ממון והכפירה כל הפוסקים שז"ר ששחא הכפירה ב"ד כתב בעל התרומות עטר מ"ב ופסק כבוד ח"ס ס' ע"ט כמוזר דהיי' היכי שהכפירה היחה שלא ב"ד אלא בפני עדים יש חילוק בין היכי שאמר לעדים אחס עדי שזו אס חזר ואמר פרעמו קודם לכן אינו מעשה בכפירה לריבה דוקא אחס עדי שזו נאמן לומר פרעמו בכל ענין וע"כ הטעם הוא דכקאלא אמר אחס עדי יוכל לומר שמשקס היה בו מה שאין כן כשאמר אחס עדי . אבל ככופר בפקדון בפני עדים אין דרך לומר ע"ג אחס עדי דבני מנה לי בידך וכו' אומר לאומר להו' קאל הודאה דכל האומר לא לויחי כלאומר לא פריעמו שייך לומר דלמר המלוה אחס עדי שקוא אומר להדי' כלאמר מובאר מעמנו מדברי בעל התרומות משל"כ ככופר בפקדון וכו' אימי' היכי דכופר בפני עדים יוכל לומר ואמי' דלה נתכוון אלא להקטוה ולא מפסל בכפי ובלכי כתב ה"ר"ק והגמשים אחריו דכפירה ב"ד" ולא מעשה בכפירה לריבה דוקא ב"ד ואין ה"כ אס היחה הכפירה בפני עדים בלחוסין פריעמו קאל נתכוון אלא לכפור ולגזול פקדונו ודאי מקרי גזל וכו' הימה מ"ש בכל מדין האומר מנה לי בידך וכו' דלש. לא שוחזק כפך כ"א דוקא היכי שהיחה הכפירה ב"ד" . שזל וקאל הוא דהתם ווי נעמח דאין אדם מגלה טענותיו אלא ב"ד וכן משמע מדברי בעל התרומות עטר ס"ל וגם מדברי ה"כ ס' ע"ט מהמ"ט כן שזל מה ג"ל הפור שם וכן נמי שהכפירה ב"ד אלא היחה הכפירה ב"ד" לא שוחזק כפך כתב ה"כ . וצריך מזה שכתב אמרין היכי דאשחתי מילי אבראי ולא עבי' ואתחזק לבי דינא ושפון לע"ע חזר וכו' ה"ר"ש אימי' סותר כל דבריו הראשונים מ"ט עמיד אימי' דלה מגלה טענותיו

אלא ב"ד' . ומדכביא כפי' דברים אלו במקום זה ע"מ דס"ל דסיני טעמא דבעיקר בכל דוקא דיהא הכפירה ב"ד' וכו' כ' בגדון דידן דכפר גם בפני שליחי הקהל ורש"י הקהל וע"פ כפירתו חתם בחתימה ובמאמר פשיטא ללה שייך לומר דנתכוון לישטת וגם אלא ללה לגלות טענותיו דמה טענות היה לו לפעון על פקדונו כ"א להחזירו לבעלו ומדכפר בו ודאי נתכוון לגזולו וכו' פשיטא ופשיטא דסגריא הוא דהחזיק כפך אימי' שלא ב"ד' וזין דלחזיקין עד זו ככופר בפקדון אימי' פשיטא ללה להכפירו מעטס שמה מלוה ימנה סיה לו עליו על המפקד כלאמי דפ"ק דמילעא דהא כבר כתבו החוסמות שם דבגזן ודאי וכופר בפקדון אין להכפירו מעטס שמה מלוה ימנה יש לו עליו וכן בברא"ש שם וזין שכן הוא אימי' כל הניעין שמתם עליהם העד הגורם הם פסולים חלילה :

אבר

כאלה עבר ענין דבריו העדות ראייה עמ"ה בברא"ש מדברי האנשים שז"ו או שליחי הקהל שהעידו על גופא דעובדא נראה שבעתה שמכר בעל הפקדון חבילתו ליד הנפקד ה"ל לקחה הנפקד מידו כמות שז"ו ולא נזק מקודם מה שהיה בחיובו ואם היה בחיוב כיס עם מעות או לא . ובעתה שהחזיר לו פקדונו ונזק המפקד ולא מלא כיסו בחיובו ואלא אורו ס"ח הוא פשיטא אז שסיב לו כענין לא ידעתי מטום דבר רק מה שהנחת אחס נוטל מטום דבעתה שהפקד נידול לא הראה לו הכיס אימי' נראה שאין ענין זה כלל לדין הכופר בפקדון דפסול לעדות המוזכר בגמרא דלה שייך זה אלא כשפושט הנפקד דבר ממייים כגון כסף או פליטה ממרתי והפקדתי בידך ומתו וכו' טעון להדי' והביא המפקד עדים דכדנרין דהתם אימי' דלה ראו עדים שהפקדו אורו דבר שחובצו בידו . מ"מ כיון שהובע ממנו דבר זה הפקדתי בידך והפקד עשין להדי' והעדים מעידים שראו אורו ספן בביחור או בידי ממילא ידעוין שנקב עטן מהחלה שקר וכופר בפקדו היה ולא נתכוון אלא לגזול ולקבל נכסל לעדות בכפירתו בגזן גמור כמובאר למעלה . אלא שיש לומר שמה לא נתכוון בשעת כפירתו לגזול אלא שאלמד ממנו ולא ידע היה הוא ולכן כופר לו ואשתמוט קא משחמטא סבר עד דנחשנה ליה ואשתכחה ליה כלומר הכס בגמרא לכן מוקד לא הכס בגון דהיי' סכדי ואסידיו ציה דהסיא שעתא דכפר ציה אימיה לפקדון בציניהם וכו' ידע ציה וכו' לא נתכוון בכפירתו אלא לגזול ולכן מפסל לעדות ע"י כפירתו . אבל בגדון דידן שלא כפר בפקדו לומר לא הפקד' בידך שיש חבילה אלא שחזר אחת שהפקד' בידי חבילתך וברי הוא ידע ומה שהפקד' אחס עטן ולא ידעתי מטום כיס כי לא נחשתי לי בעתה שהפקדתי בידי חבילתך שיש בחיובו איזה כיס מעות ולא ידעתי מהו דבר וגם הנפקד אינו מנחיו לומר הגמתי קל והרתי לך שיש בחיוב כיס מעות ומכרתי בידך אלא שלפי הדין כ"ל מדברי העדות גם הנפקד אורד לגבי שלא הראה לו כיס כיס כשמוסר בידי חבילתו . אימי' כשהנפקד טעון בעתה שהחזיר לו חבילתו לא ידעתי מטום דבר ומה שהנח' אחס נוטל . לא מקרי זה כופר בפקדון אימי' כשהעידו עדים דכוי בציניהם . וגם לא שייך כלה טעמא דאשתמוטיו קא משחמטא כאלה מדין מעמנו והאימי' בלחיות טל זה הוא דברי מותר . אלא שגדון דידן נריך לעיין אס לא מקרי מחמד על הגניבה מעטס שיש רגלים לרזר וידיים מוכיחות שהוא גנב ולקח הכיס מחזק החבילה כדי לגזולו . ששירי מלאו העדים הכיס בתרו כגור שכתבו ומסתמו סוי ידע ציה דהיי' שעתא דכפר ציה' הכס בגון דלחו סכדי' ואסידיו ציה דהסיא שעתא דכפר ציה' אימיה לפקדון בציניהם וכו' ידע ציה אימי' דהיי' נקיע ליה ביד' וכו' כ"א כוה ידע ציה והוא בודאי גנבו והיטו שם ומובאר בכל הפוסקי' שגנב פסול לעדות הוא :

אבר

גם ציה נראה שיש לתקן דבריהם בכינים וברויהו בעממא דדוקא הכס דטפי' בפקדון . הוא אלא שיש לפעון בעדו שמה לא נתכוון בכפירתו זמל לגזולו . אלא שמה נאכד ממנו ואשתמוטיו קא משחמטא עד דמשכת ליה ציה אימיה כיון דלחו סכדי ואסידיו ציה דהסיא שעתא דכפר ציה' ואסידיו ציה דהסיא שעתא דכפר ציה' אימי' דהיי' נקיע ליה ביד' וכו' כ"א כוה ידע ציה והוא בודאי גנבו והיטו שם ומובאר בכל הפוסקי' שגנב פסול לעדות הוא :

מדרים

שאלה פא

לובלין

דבשתחא דכפר איחיה לפקדון בתיאם והוא ידע בים אין הפירוש
 פירשוהו העדים לפסיד שהם יודעים שהוא כזה וידע בים אלא הוא
 פירשוהו דכיון דהיה בתיאם וברשומיה טרזיא הוא דכזה ידע בים
 וא"כ נבדון דיון נמי אפי' אם נאמר שהוא לא לקחו אלא ארס אחר
 מ"מ גם הוא כזה ידע בים היכן הוא וכו' ולא החזירו לבעל
 הפקדון אלא שאמר לא ידעתי שום דבר א"כ נאמרו להחזיק בו או
 לחזוק עם הגבגב אפי' כן אין לפסולו מטעם זה ורואים מדברי
 הריב"ש בתשובה סי' רס"ו ח"ל שכן אין לבעל הקדושין מחמת
 מה שטענו וכו' על פסולת אחד מהעדים המעידים על הפרושין
 מחמת הגביגב שהרי פטים מן פלגיה העדים לא העירו עליו כגבגב
 אלא שחלק עם הגבגב ושקבל הגביגב מיד הגבגב ושכחיהוהו דכיון
 להחזירה וכיון שכן אינו נפסל אלא הגבגב עצמו כההיא דפי' זה בורר
 חד אמר קמחי' לדין גבגב קבא דחולט' וחד אמר קמחי' לדין גבגב
 קתא דטורטיווי'. וידע המהלך גביגב ממה ולא אפי' החולק עמו ולא
 אפי' האומר לחזירו לא וגבגב לי והלך וגבגב ונתן לו אין המהלך
 מחייב לדין שלום לעבירה כדאמרינן פ"ק דמילתא אלא מעשה
 האומר לאשם ולעבד אלא וגבגב לי הכי נמי דמחייב שולחן וכו' ע"ל.
 וא"כ הרי מוציא שאינו נפסל בצביל דהוא ידע מהגביגב ולא
 חרדע לבעלים היכן אפי' היה דעתו לבעל לעלמו או לחלוק
 עם הגבגב כיון שאין כאן עדות ברורה שהוא עצמו גבגב. ואע"ג
 ששפתי השבועות שמתדברי פרק הספינה משמע ששפירע סהדרי הוא
 גבגב והגבגב נתנו לידו חייב להחזירו לבעליו ואם החזירו ליד הגבגב
 חייב לבעל כמו שכתב בתשעה שאלות אמת גבגב מבעלה והפקידו
 אלא אשם אחרת כדאיתא התם בצרכיית ע"ש. לריך לומר שאע"ג
 שחייב להחזירו לבעליו מטעם דחייב בהשבת אבדה לבעליו מ"מ לא
 נפסל לעדות אפי' הכי שמתחזק הגביגב לעלמו או חולק עם הגבגב
 כ"ח דוקא היכי דגבגב בעלמו (ישנו על דברי הריב"ש שכתב ה"חמה
 לחזירו לא וגבגב לי וכו') אך שצריך לישב מה שכתב הריב"ש דאפי'
 האומר לחזירו לא וגבגב לי והלך וגבגב ונתן לו אין המהלך מחייב
 וכה על כל פנים חייב להחזיר הגביגב לבעליו מטעם מלוח השבת
 אבדה וממילא א"ל החזירו חייב תכלס. וכדמשמע צדקיהו מדברי
 המהדרי דפי' הספינה. והסבירה נותנת כן דאפי' הלוהק מנבג
 מפורסם ק"ל דחייב להחזיר הגביגב לבעלים בחנם ובשאינו מפורסם
 מקבל הדמים מהבעלים מתקנת השוק אלא שלאחר שנתאישו הבעלים
 דהוי ירוש וטויוו רשות קאה הלוהק התפן לפי' ר"י כמבאר בענין
 ח"ה סי' טנ"ו וא"כ כ"ש האומר לחזירו לא וגבגב לי וגבגב ונתן לו
 שחייב לשלם לבעלים ולדברי הריב"ש משמע שפטור מטעם דלדין
 שלום לעבירה וכמו שהביא רואים מהגמרא. ודברי הגמרא גופה
 בלא דברי הריב"ש טו ליישב דהא דמשמע בנמרה דהכי דקאמר לא
 וגבגב לי אין לשלם לעבירה היינו לענין דאפי' שחמה בהכחה שגבגב
 אומר ששבע ליד המהלך שאין המהלך חייב בחזירותה כאלו גבגב
 בעלמו וכי משמע מדברי המהדרי. אבל אם הגיע ליד המהלך
 י"ל דאין הכי נמי שחייב להחזיר ליד הבעלים ואם לא החזירה חייב
 בתשלומים כדברי המהדרי דפי' הספינה. אבל דברי הריב"ש שכתב
 ולך וגבגב ונתן לו אין המהלך מחייב וכו' ר"ל אינו מחייב מטעם שיהא
 נקרא גבגב לפסול לעדות או לחייב בתשלומין חיוב וידי אפי' שלא
 הספקו לגביע לידו ואם הגיע לידו לריך להשיב לבעלים וכו' לא
 השיב א"כ הכי נמי דחייב. כלל העולה לדין נפסל לעדות מטעם
 שהיה יודע מהגביגב אלא דוקא היכא שגבגב בעלמו :

ועוד

נראה לומר דנבדון דיון אפי' היה שטונע המפקיד שחשך
 ממה שהיה ליד הנפקד ממה והנפקד טוען להדי' שלא
 הפקדון בידו שום כנס וכו' בפקדון ממש. (גמרא באריתמות דע"ק
 דמילתא דאוקמי הגמרא כנון דמחי' סדי' א"ל דנקט ליה ביד' וכו') ואח"כ
 מלאו הכים חזרו שבטולו אפי' הכי לא היה נפסל לעדות מטעם
 דשייך שפיר הכה טעמא דאשתמוטי קא משתמע והא דלוקי בנמרה
 לכופר בפקדון פסול לעדות כגון דלחו סמדי ואסחידו ביה דהוא
 שעתא דכפר איחיה בפקדון בתיאם והוא ידע בים אי נמי דנקיט
 ליה ביד' ומשמע מדברי הסופרים דהוי פירוש דכיון שנתאלה בנשותו
 מסתמא כוס ידע בים ונפסל לעדות. היינו הוכח שהגביגב היה
 בסתם דלא כשהעדים מעידים דבשתחא דכפר ביה כוס בתיאם
 מסתמא כוס ידע בים דהא כרית לל ונפסל מיד לעדות ולהכי

קאמר נמי בפי' הגמרא קמא לחימרה דכר ששה דקאמר סתם סתמי
 בפקדון נעשה עליו גזלן וחייב באונסין וכו' מחייב רמי צד חמא
 ונכגודו חמור על פסולתו וכו' ואם איחיה משמע כפירה אפסול
 ליה ומחייב אחרי הכא במחי' עסקינן דקאי בלאם דלאו כפירה היא
 סבר אשתמוטעא ליה ארזאילנא ומייחיה ליה טרע דלאמר רב ארי'
 הכופר במלה כשר לעדות הכופר בפקדון פסול לעדות דמשמע דלא
 שייך לומר דסבר אישתמוטעא אלא היכא דקאי בלאם אבל אי כוס
 קאי בתיאם וברשומיה שהוא דר שם לא כוס שייך לומר דמשמע
 והוא נעשה גזלן מיד מטעם דסתם איירי בנבחה מטעם דסתם
 אונסין דקאי ביינו שצורה ומהא דשייך גבי בנבחה ולכן קאמר
 דקאי בלאם דלשון זה לא שייך כ"ה בנבחה ולכן אי כוס קאי
 בתיאם כוס ידע בים אבל כשהפקדון הוא דבר קטן ככמות כגון
 כוס של מעות וכו'א"ל זה אפי' אי אסחידו סכדי שרלו אותו בלאם
 מקום מונה בתיאם או זה רואים שהוא ידע בים ושייך שפיר לומר
 בים אישתמוטי קא משתמע אלא א"כ שמעידים העדים שבעה שפיר
 בים כוס נקט ליה בידים משע. והיינו נמי דמסיים באוקומתא
 דצפ"ק דמילתא אי נמי דנקיט ליה בידים ר"ל בפקדון דכמה איירי
 להסחידו דההיא שעתא דכפר ביה כוס בתיאם והוא ידע בים
 מסתמא ואי כוס הפקדון דבר קטן נמעות ומיטעלל איירי להסחידו
 דההיא שעתא כוס נקט ליה בידים (ישנו על דברי הסופר והה"פ פ'
 כ"ב וכו' ר"ל שכן נראה קמא טמיהוין אסדי') ובהו ומייחב נמי שפיר ליהכא
 דהסופרים דלפעמים כתבו לישנא דהוי בידים ולפעמים כתבו לישנא
 דהוי בנשותיה כגון ספור ח"ה סי' כ"ב וכו' ח"ל הוהנב לנבדון
 מלוח שהלוהק וכו' אפי' שכתב עדים להכחישו אפי' אינו חשוד
 כל זמן שלא נשבע אבל הכופר בפקדון הוי חשוד אפי' שלא נשבע
 ובגון שיש עדים שראוהו בידו בשעה שכפר לא לזו הכי לא עב"ל
 מטעם דקם איירי בהפקיד בידו מעות וכו'א"ל זה דומיא דספרי
 במלה דלאירי ביה דסתם הולאה הוא מעות וכו'א"ל תחם דומיא
 לזה איירי הא דכתב עלה אבל הכופר בפקדון וכו' ולכן כתב שצריך
 שיש עדים שראוהו בידו בשעת שכפר. אבל כפי' ר"ל כתב ספור
 ח"ל חשבו הפקדון וכפר ביה מיד נעשה עליו גזלן וחייב באונסין
 ופסול לעדות ולשנוע דה"ל שיש עדים שבעה שכפר בו וחס
 ברשותו וכו' עב"ל משום דשם איירי בפקדון דכמה דהא התם אחא
 למחבר דין דכופר בפקדון נחייב באונסין והתם אונסים הכתובים
 בחורה גבי שומרים הוא שצורה ומהא דשייך גבי בהמה כדלילי חס
 טעמו ג"כ קל ארמנים וכו'א"ל שכתבו ג"כ לשון ברשותו מתקום
 דין זה ובהו ומייחב הכל כהגון ולא נלמדך חריכות דקדוקים
 שכתב ליה :

ואם

כך נבדון דיון נמי שנתאלה העדים הכים בחזר שבטול אפי'
 סיס טוען מחמת עליו ממה להדי' וכפר בפקדון ממה אפי'
 לא נפסל צדעות ברשותו מטעם דלדין ביה ג"כ שפיר טעמא
 דאשתמוטי קא משתמע עד שימלא אותו אפי' שהעידו עדים שנתאלוהו
 בחזר שבטולו אין זה רואים שהוא ידע בים כי אשכך שנתנו מי
 שנתנו והטעם אותו שם וטול לא ידע בים. וכל שכן גבי מה
 שכתבו למתעל דנדון דיון לא כוס טרפ בפקדון כלל לפי אין
 רואים מזה שהוא גבגב וריקן ששפיר שאלם אחר גבגב ואפי' הוא ידע
 בים לא מפסל בצביל זה לעדות. ואם בלא לפסולו מטעם דהוא
 בעלמו סודס שהוא גבגב רק שהמלל צפי הריב טענהו בלחמו
 שהיה לו על המפקיד מלוח ישיב. ועוד אמר שעתה שחובה על
 מעשה לו שבעה כמבאר בקונטרס של הסופרים וא"כ הוי ליה גבגב
 ופסול לעדות לא מסתבר לומר כן דהרי הגמרא ערוכה היא מומר
 דרבא צפ"ק דמנהדרין ובפרק זה בורר דאין ארס נפסל ע"פ טעמו
 שכתב הרמב"ם והביאו ספור ח"ה סי' כ"ב שאין רלוה לעשותו
 למחילה. מ"מ פשוט הוא שאין לפסולו בדיעבד והעדיות שהעיד
 ומתקומו הוא מוכרע שהיה איחיה חסם דהוא ואחר מנעריסם להרוב
 אח רכובע. ומה שכתב כ"ה דלפטר לחלק דמ"ש אין ארס נפסל
 על פי טעמו היינו היכא שגלה לרדותו וכו' ואפי' שרובה לעשות
 התובה היכא לחייב שמה איצטרימי קא מעירם שהוא רואה לפסול
 עדותו שהעיד כבר אבל הכי שאלו רואים שארדנא הוא רואה
 להסתכל עצמו ולומר שלא חסו רק שעי' דבריו הוא נחשם שאלו
 רואים שמתא כגון הכא שהוא אומר שכשו שהוא הורה או צפני
 רגשים ששאלו ור"ל שמתמחא שחובה ששאלו וכיון שאלו אין מחזיקין

וא"ל ואם יאלא עליו קלא דלא פסיק חוששין לו ואין מוסיין לו
 קטועה ואין מויליין ממון בעדותו וכו' ואלעמי' בעתוקה כשר סיה
 ואין פוסלין אותו בקלא דעלמא מ"מ מיהא חיישיין ליה דלפ"י אחתא
 מפיקין מנטען בדבר מדותא (פי' לשן השד כדח"ס פ"ב דיומות) וקלא דלא
 פסיק כ"ט זה שאין מוסיין לו בעושה וכ"ט דלא מפיקין ממנה
 אפומיה דכא תניא קנים שקיין חומיים על הסער ומחו ובאו
 קנים ואמרו חנוסים היו וכו' ומקשיין ענה ומגביין ביה
 חרי וחרי ניבהו אמלא לאפקוי ממונה אפומיהו לא אמריין אוקי
 גברא אחוקתי' ולא אמריין קלא דלא פסיק חלא דבליכא חייבים וכו'
 כדח"ס פ"ב דיומות עכ"ל משמע מדבריו דבשיל קול לא מפיקין
 ממונה אפומיה ומשמע אפי' אם כבר נחקל עדותו מדמייהו ענה
 היות דגנים שקיין חומיים על הסער וכו' דהתם כבר נחקל העדות
 וכ"ט דלא מפיקין אפא מעגליה ע"י גט פסיק חלא עליו עד כה. אכל
 מבוחר מעלמו הוא דהרשב"א איירי שיאלא עליו קלא דלא פסיק
 שעבר איזה עבירה והפסד שאיירי בלאפור ערוס ויאלא עליו עדי
 כיזור וקלא דלא פסיק כמבואר בפ"ב דיומות ולכן מסיים ולא
 אמריין קלא דלא פסיק חלא דבליכא חייבים וכו' כדין הגטען על
 ה"קשה דפי' דיומות אפא ארון העדות סיה כדין דמפקין האשם
 מהנטען כיואלא בזה יאלא קול על איזה עד כהא להעיד וכו' להרשב"א
 הדין ניתן שכיין הסמיקין אותו עדותו לאפקוי אחתא מהנטען כל
 שכן שיספיק שאין מוסיין לו בעושה ולא מפיקין ממונה אפומיה כל
 דפי' להרשב"א דהוה סיה כמון שעשירו עליו ענה על הערוס ושאלא
 פסול לעדות לדעה כל הסמיקים כמבואר בטור מה"ס סי' ל"ד ושאל
 כדברי רבינו ירוחם דכחז דלפ"י משור בקלא דלא פסיק כשר לעדות
 מוח' מלעדות אשה. או שהרשב"א איירי שיאלא עליו קלא דלא פסיק
 בלאוהי קול דלחמור בני פומיה שיאלא עליו ענה על המרין ושאלא
 חרי מחרי והלכו למ"ה סי"ג יאלא קול בזה כח' כח' שאלא עליו
 ארון העדים בפנינו וישירו עדותן היות נפסל מן הדין על פיהם
 ולכן אין מוסיין לו בעושה ואין מעליין ממון בעדותו כל זמן שלא
 נחבר ע"פ הדין שאין בלאוהי עדות כדאי לפסול. אבל אם כתיב
 ארון העדים שחלו הקול כהן וזמן מועטין עדותן משימם ונחבר
 לנו שאין בלאוהי ענין שמשידין עליו כדאי לפסול ע"פ הדין דבר
 פשוט הוא בעיני שאף הרשב"א מורה בזה שאורר לנשורו ולחוקתו
 הראשונה וזה נראה לי צדור דבריו הרשב"א :

ואתא להאזנה מעליותא הוא נחפס דבדריו לפסולו ע"י זס עכ"ל.
 סה לא מסתרין לו לחק הכי דכא דלון אדם נפסל ע"פ עלמו לא
 מסבירא בעלמא אמרו קן אלא מדינא כדח"ס סה דכא אמר דאדם
 קרוב אלא עלמו ואין אדם משימ עלמו רעש ופשי' כלומר ע"י עדות
 עלמו אינו נעשה רשע שקרי הטורה פסלה קרוב לעדות וכיון דמן
 הטורה הוא דלוי נפסל ע"פ עלמו מטעם קורבס אין לחק נפסל
 אופן. גס מה שכחז כ"ה שיש לפסול מטעם ששפטו אז השלטמים
 ובראשית שהוא עשה הגניבה בעלמו ומחו יימר קן דלא הוי כמו
 דלו עדים כדדרי' ופשי' כמו אכן סכדי מתוך אומדנות המוכיחות
 אמחה כדבריים. כל אלה הדברים רחוקים לפסול אדם ע"י אומדנות
 כאלה דלא שייך למר אכן סכדי אלא דבר דקים להו לברנן בליזה
 דבר או דבר שהוא מנהג קבוע דלא אמריין דלון סכדי דודאי נעשה
 וכו' כמו עדות. ודוגמה מה שכחז בעל המרות הדשן סי' ר"ז כדין
 סבלנות אבל לא כיואלא כדיון וגם מוכרע מהא דפי"ק דסנהדרין
 דלמר רב יוסף פלוגי דבעינן להאכרי הוא ואחר מטלפיין להכרו לרלוגי
 רשע הוא והטורה אמרה אל תהיה יודך וכו' רבא אמר אדם קרוב
 אלא עלמו וכו' ופשי' וסכרי מוח' דדינן דיטוריה ומהמינין ליה
 לגביה כדריס ולא מהמינין ליה לגביה דדינן ומהסוכרו כל הסמיקים
 וכהו מחמר שהוא בעלמו מורה שרעשו לרלוגי ועד אחד מטלפיין
 עמו ואמרו פליגי דיטוריה להכרו וכן הרובע אין קן אומדנות
 גדולות מה שרעשו לרלוגי כדבריו וגם דבר זר הוא לפלוג
 וכו' עלמו וכו' ופשי' נפסל ע"פ עלמו וסכרי בעל פי עדותו :
ג אין להספק בזה אם יש לפסולו ממחה שיאלא עליו אז הקול
 בכל הקלה שנגזר או כפר בחוקו הספקין וגם בסנה זה
 נהגיש מתוך הקלה הוי כמו קול דלחוקת פי דינא דמושיין לו
 גביין דין פומיה שיאלא עליו קול שנתקדשה אחתא פי בחרא דגיטין
 ופסוקי' כל הפוסקים. דבר פשוט הוא דיין דנחבר אח"כ
 גלפי ענין בעעשה שיהיה לא נפסל לעדות מן הדין או אם עשה
 הקובה אח"כ פשוט הוא שמור אח"כ להכשרו הראשון ואל' דמחמר
 שלא נחבר הבקרו או מיד כ"ה ענה לאחר כמה שנים שכבר
 נחברו כמה תמים כגיטין וכו' וכן חסא על' בעד ויאלא עליהם
 קול ערעור מחמה שחמס עליהם העד הכל' וכו' כבר יאלא הקול איך
 שיש ד ערעור של פסול על הגיטין קודם שמשא האשה והוי כמו
 קלא דמקמי קדושין דחיישיין ליה אלא שעכשיי אנו רואים להכשירו
 ואפי"ג דפסק הרא"ש וטורו בנו דמבטלין קלא הלא כחז בשם
 הרמ"ה דלא מבטלין קלא אלא כשהחבר שאורו הקול שקר היות
 ענין שבאו ארון העדים שחלו כהן קדושים למר שנתקדשה בפניהם
 בזה ואמרו לה"ה אבל אם לא נחבר שקר היות אלא בלאמחלואתי
 ואל' חמרי וכו' לא מבטלין קול. הלא אין ח"ל דבנדון דידן לאו
 סיה כן שיאלא עליו קלא דלא פסיק ממש שכפר בפסוקין או נכז
 ועכשוו אין ארון העדים אמריים ששקר היות אלא שהגידו לנו מעשה
 שיהיה כך היה ועל פי אותו ענין המעשה שהיה אנו משידין אותו
 כדבר למעלה ואפי"ג יל' דכתיב אלא אחתא סה אן ספק דלא מבטלין
 ענה קלא דקדושין. דבר פשוט הוא שלא נחמרו דברים הללו אלא
 בשלש שיאלא עליו קול שנתקדשה בעדים ולמעלה בכל הפוסקים.
 אבל אם ניתן אחר גט ויאלא איזה ערעור עליו הגיטין כן מלך
 הטורים וכן פסול אחר אח"כ נחבר על פי מורי שחברו וחמיו
 הדור שאין בלאוהי ערעור ולעו כדאי לפסול גט וכו' אינו חור
 גט להכשרו הראשון מה שנתפרסם פסוקו ומאלאו ככמה חשבות
 של הבלוים קמאי ובהררי שיאלא ערעורים על הגיטין וע"פ היראה'
 חזרו להכשרו הראשון ומה לו ערעור פסול דמחמה פסול עדות או
 ערעור אחר. ונסדריה מלא בחשבות אלו כלל מ"ה סי' ג' על
 ענין גט אחד שיאלא עליו ערעור שפסלו עד אחד שהביאו עדים שנגזר
 והשיב עד שפסלו מעידי גט אם הביאו עדים הראויה שנגזר הוא
 פסול והגט אינו גט וכו' ומה שאמר כי עשה הטובה שראויה
 ממשנה ומחמה תפילין וכו' אין זו הטובה להכשירו עד שעשה
 הטובה מן הממון שלקח וכו' עכ"ל. הלא מבואר מדבריו שאם היה
 שלא הביאו עדים שראויה ממש שנגזר אז אם היה מתחבר שעשה
 הטובה כהגון והשיב הממון שלקח היות גט כשר אפי"ג שיאלא עליו
 קול ערעור. (ביאור על דברי הרשב"א במה שכחז דפי' אחתא מפיקין וכו'
 וקלא דלא פסיק וכו') :

ואחר כל דברי האמה והלך שבידנו והוכחנו שעל פי הדין אין
 לעד זה דין עד פסול אי"ב לרובא דמילתא מוכל ג"כ
 לרף עוד לזה שריווח ממונה מה שטובים המסדרי וגיטין להסיר
 העדים שיהיכרו בחשבות והתקנה ענין זה מספר ח"ו וכן נסתמח
 העדים עושים כן ומקבלים על עלמן לשבז ממשעיהם הרעים כפי'ם
 הוי כאלו בזה לפני כ"ד ומקבל עליו שלא לעשות עוד ואפי"ג יש
 לסמוך בזה ארבינו ירוחם וכו"י מביאוי כפי' ל"ד דדוקא במועלי'
 בשבועות ובענה הרביעי לילך למקום שאין מבייין אותו מבואר
 בפוסקים אבל בשאר עבירות זו על שייך לבי' שבעיני ויקבל עליו
 שלא לעשות עוד דנוכל למר דהסיר שטושה לפני הרב המסדר
 הגט ומקבל על עלמו שלא לעשות עוד הוי כאלו בזה לפני כ"ד
 שהעידו על עד אחד מעידי הגט שנגזר אף לח"ל שרוב זימיו ובראש'
 היה המונג כן שהרב המסדר סיה מוסידי העדים שיהיכרו בחשבות
 אפי"ג יתישב שקיי מהל"ה פסל אותו הגט נשום דהסיר חשבות
 אינו מועיל אלא לאחר שהשגב הממון שנגזר לבעלים אבל בעוד שהממון
 צדור לא יועיל לומר שחשבות המעיה וכן מפורש בהדיא דבריו
 שכחז אין זה חשבות להכשירו עד שעשה הטובה לממון שלקח וכו'
 כמבואר למעלה. וכן כחז בפרק זה בורר ובשאר כל ממון אם
 בזה כידו בלאור ורואה לעשות הטובה לרף כהוליא הממון מחמה
 נא ולכן פסל הרא"ש אותו גט ולא הועיל לם הרבור חשבות.
 וזה דמשמע מדברי מהרי"ק בחשבותיו סי' פ"ה בעעשה בלויס
 שקדש בפני אונסים שקדשוין קדושין מטעם שמה הרבור בחשבות
 היינו משור דלואיסים נפסלו מחמה עבירה לשמים כמובן מעלמו
 ולא עבירה ממון ולכן ע"י הרבור חשבות הממון להכשר עדות
 אפי"ג שלענין כפרת העוונת שעברו לריבים עדיין מעייה וסוביינו
 לפי ענין חמסא מ"מ כדי שיוכשרו לעדות די בזה וזהו יחיישונו
 ג"כ דברי מהר"ם פד"ו כפי' ל"ז דמשמע מדבריו דפי' הרבור
 מחמר

ומה שממלא שכחז הכי בטור מה"ס סי' ל"ד בשם הרשב"א בחשבו'
 יח

מדרגים

שאלה פא פב

רובלק

מתאבד לעדות דלא כתב בן אלה אלאותו שבעדי חייך שאלות פד סטיר דתו כמתאבד שם בדבריו ולא אלאותו שבעדי עליו שגבב לפי שאלות פד לא מתאבד כ"א בחרתו אלאותו ולקב כחב בדבריו בחתום השבועה וגם לא השיב בגיבשה שלפניו א"ו אין תשובה ועולת כי אם השבחה מעט. וכן כפי' דקדושתו לחמייק שם המקדש אשה ע"מ שאני לדיק אפי' היה רשע כל ימיו היה מקדושת דקיישין שמה סברה בחשבוה סייעי עמי' כסרוב השבועה המקבל על עצמו לעשות השבועה שלימה ולשם השבועה מקדש פוד רשע לשמים וק"ל. וא"כ בידון דידן נמי שכתב' הושב כמתון לבעלים חתף אף אה"ל שלא השיבו מדעתו ומרלון עצמו מ"מ לא נשאר אורו מתון בידי הלכך מתאבד עמי' ע"י הסרוב קבל בחשבונתו או אפשר ע"י דבור כסובב לשוב מתעשה ופי' ואין להסתפק בה שמה לא עשה כרב בן שך מנכס קטוב הוא כאלוהי' הללו בפרט בנטו זה האחרון שבה עליו הערעור מסתמח תמלה כ"ת היה המסר. וכפרע קשתמשה שמשש הוא מייחס רבים זה עשרים קסא ואחר זה היה מוחק בחוקק אדם שגר שברי לקחו אורו גם סרניס הקודמת לחסור בעמי' גיעק מחתמה היה טובס גוס ובינער ובלתי ספק שרחה השבועה שלימה בעת שהשוררו אותו על זה מאחר שהיה ידוע לו לעצמו שסיה ענינה מה בידו. וכפי הראה מתוך התללוותו נראה שיהי חורס ית בו ומסתמח היה יודע ע"פ גיבס נכס אדם לעדות ובלתי ספק מחשור לחשובה ובלתי ספק ששע"ג א"כ תשובה בנמשש. בגס שער שריוחא דא לאו לא היינו סומכים כל כך מאחר שאין התשובה מבוררת נעדים מ"מ מאחר שכבר הוכרר אלונו שמהל דתין אין לעד זה דין עד פסול כמבואר למעלה א"כ ית לגרף ג"כ עפיר שריוחא דא לריוחא דמילתא לריוחא דלעיל דברירו וית לסמוך על כל ה"ל בלי שום פסקוק ולהשקיר כל הגיונין שחשש עליהם עד ה"ל ושלח להוציא לנו ח"ו על כל הששים שגאגראו כבר בגיונין שחשמו בעד זה שלא לברוח ח"ו פסויו משפחה בישראל. האם המדבר בחתם בלדק ובמשפט איש בריוחא דמילתא הערור בעת בפרדת סומן בלימודים השוריים כדי לרות לתאון בני ישיבתי הגדולה הכתם והשפחה י"ו א"ה שם עוליס. מחיר בן מהר"ל גדליס ולס"ה חתן סמלך הגאון מהרר"ץ כ"ן זל"ה :

לו וחורו ושאלו אורו צמה שכו מסופקים בדברים הללו. והגיד ואחר מששה שיהי כך היה כי סאלס הרצל קראה אורו לסיח אלא הענין לחוק דברי ההסתרות צנינו ושנשע שניהם כב"ל ואחר השבועה נתן לה האלדומים חבל לא השיבו שום לשון קדושתן רק נתן לה בסתם גם הגיד שלא ראס אח"כ שוב נתינת סבלנות כלל ומס שהגיד מענין שילוח ההרגולות ושאר הדברים שכתבו לעיל הוא לא ראה ולא ידע דבר מזה רק שאלו הדברים שמע מפי השאס המסרסרת ביניס. ומשמעות דברי הער היה שכו ביניס ריחי' שידוכיס כמה ימים או כמה שבועות קודם שנעשה השבועה ששבעו זו לזה כ"ל. ואחר כך שאלו את ראוון ה"ל במרס שגיד אם היה לו שום טונה בבחינת אורו א"ו האלדומים לשם קדושתן. ואמר היה לו נתינת סבלנות בעלתא דודך לכלה אכל מעולס לא עלה על לבו שום טונה קדושתן. ומס שהיה מרמז רמזיו כפי הדיויס ביחודות ואמר שאס היה רואס וכו' אמ' שלא סיחה כוונתו על שום קדושתן אלא שרלס להגיד עליה אף שהיה ביניס קרוב ומזה ע"י חבוק ושקו בדרך החתן לכלה אשר מזה רלס לסיחט שקענתו אמה שהיה צניס בריח דעובס. וחס לא רלס לגלות מפני הובס. ע"כ היו דבריו. וכן הגידו הדיויס שגס פעס אחס בעמדם למשפט יחד לרון על סבועס כ"ל היה ראוון ג"כ מרמז רמזיו כפי הדיויס כיולא בדברים האלו וסיה אחד מהדיויס גוער בו על מה שהוא מגמס ומרמז ואמר לו שיכיר דבריו בפרוט ולא ידבר ברמז וסאי ראוון ג"כ או בוחס חשבוס וסיה מתרן דבריו כמו שהשיב עכשו. ועוד הגיד ראוון ה"ל עחס כפי ה"כ"ד שתינת האלדומים לא היחס מיד חתף אחר השבועס רק שהיה שפסק דברים הרבה בין השבועס ותינת האלדומים. גם אמר ראוון מה ששלח אח"כ ההרגולות ושאר הדברים היה ע"י האשה המסרסרת ולא כפי שום עדים עכ"ל חורף העידות שחבואו לידי כגס שהדברים קתם מגומגמים וסותרים אלו את אלו :

וער

פי הדברים האלה היה אורו ה"כ"ד מסופקים, אס ית לתוש בענין זה לקדושתן מעטס נתינת האובוכס האלדומים והסבלנות ה"ל מאחר שהיה קירוב גדול ביניס כל כך שהיו ביחד כמה פעמים גם מעטס שהיו יראים שהקרובים יתחו בידם שהרי כשבייל כך באו לידי סבועס כ"ל וא"כ ית לתוש גם בן שמתמח חשש זה נחטון ג"כ לקדשה כ"ל שלא חוכל לחזור בה אם חששו כשבייל שכתב בימים קדומים על מעשה שסיה במקום סכוא ילא פסק דין מפי הגאון מהר"ר שכנא ז"ל לתוש לסבלנות והסמיר מחד בדבר. בגס שהגאונים בחראי שקמו אחריו מהרר"ל ומהררמא"י פסקו דאין לתוש לסבלנות במנינו זה. ומעטס חששו אלו היו מבוכים ענין זה עד שהס"ד סכוא חצר תשובה פסק דין על זה והסר"ק בדבר. בסן ולאו ורפאי' בידה עד שלא רנה לעשות להסיר כ"א כשיסיעו עמו שים או אחד מבעלי הורחש שבמדינתו. וע"כ חובן ומתינת שאלה :

והנה

בכואס לפני אמרתי מה לך דאי לשיב ושלתי דבר הלא דין זה כבר מתו ז"י קמאי דקמאי מיהא שוב כולל בשוכלל הלא כמה הרשב"א ומהר"ק ומהר"א ברא"י הדגן ובכתיבו ומהר"ם פד"י בתשובותיו סי' כ"ח גם הגאון מהר"ל האריך בדבר וכבר נחשפטו המנהג בכל חסויות הקהלות שגארלנו שאין חוששים לסבלנות. ומששים בכל יום חוקרים כמה וכמה מהשודכים שעשו לאחר שנשאו או נתנו הסתמים לכלול סבלנות סחס וסיו טובים יחד כמנכס סחמים וסכלות לכנת יחד ויתר דברי קירוב וחבה ולא שמע מימים קדומים שיכא פורס פס ומתפלף לחות לקדושתן ח"ו ואפי' אם החתן קורא חגר וסיה מערער לומר שקדשה בסבלנות ששלח לא נתן להכלה אין במנינו זו גם לא לכבוד הליס לו כי כבר נחשפטו המנהג בכל האלרות הללו שאין חוששים לסבלנות מאז שנשעו העששים בימי הגאונים בחראי ה"ל. ובמתינת אס בל חתלה מעשה זה לידי לא היה עולה על דמתי לעשות מאז שום עסק כלל בפרע במקום שאין כאן שום מערער. רק לספרות שהשוליס כי אכתי מופת כמה גם כי ראיחי שח"כ"ד סמכר הגדיל הענין ועסה מזה ספק גדול בדבר שטומר בצוות אל עולם ופן ואולי ילא איזה חשש לנו מזה לאנשים קטנים אשני ביתוס ומתלה חלסה ע"כ לא מנעתי עצמי מלחוט דמתי בוס ולהודיע כי לא בן הוא עמדי ורוח הארת עמי ודברים מפורדים שאין לי בגס שום ספק כשייעתח דמתי ח"ל. ומעשה אחיל ואומר :

ואחר

כחשא לישע עד שיעמדו על חוק הענין :
כל אלה חר ובח ראוון למקומו לראשון. גם העד האשון שבעד על השבועה כל לביתו ושלחו ס"ד לקרא

ובגשי עדים כשרואים דרך חלון ורואים ואינם נראים אינם כלום כמו שכתב הרשב"א סוף פירק שורק ומבילו כ"ב סי' מ"ב וא"כ לא היה כאן בנדון דידן כי אם עד אחד וקול דאין דבר שנעזרם פחות משנים ואפי' שמיסס מודים אינם מקודשין ואחרי כן למעלה ולמטה דכתב הסמ"ג בשם ר"א מתי"ן דיש להחמיר בעד אחד להכריע גם וספור הביאו סי' מ"ב הלא כתב שם כ"כ דכל הפסוקים גדולים כמורים כראשונים וסגולותיהם אחרים כולם פסוקי לקול שלא בדברי ר"א מתי"ן וכתב עוד סי' כ"ב ומדברי ח"א הוא בסי' ר"ב נראה בטעם להחמיר ואין נראה לענ"ד ע"ל. ואפי' יומא דיש להחמיר בקדושין גמורים כדעת ר"א מתי"ן כשמיסס מודים מ"מ בסבלנות אף להחמיר וכמו שכתב מהרי"ק שורש כ"ח ח"ו וכי תימא מימא לפרש"י ומשום סבלנות עמנו לענ"ד אין נראה כלל מחמת שכתב מר בנחבו הראשון וכו' דבמחית בסבלנות לא היה שם כ"א עד אחד כשר להעיד וכבר כתבתי שאין נראה לע"ד כלל לחמיר מכל על קול ומשימה על פניהם כדי לחוש לדברי ר"א מתי"ן שכתב להחמיר במתקדש בעד אחד ותקפו עליו כל ההנמס הראשונים גם האחרונים ועוד להוסיף עומרה על קושימא וליחוס לפרש"י בסבלנות דעד אחד ע"ל:

ואתא שכבר קדמתי הדבר הנשולג בהנאון מהר"ר יאשיע ולי"ק כ"ן י"ז וכתב על דברי מהר"ר הלל ח"ל ותשמע מדבריו דבסבלנות ליכא מ"ד דס"ל הכי ואפי' ר"א מתי"ן עמנו מורה דלא חישינן לעד אחד וכו'. ולע"ד דיש דבריו מחוורין דהא לחות בנ"ח סי' ר"ז בשם ר"א דיש לחוש בסבלנות אפי' לא היו שם עדים בשילוט הסבלנות רק שביטחו בלאות מלטת לעשות קנין לאחר השידוכ' ונהנין פנעות ומוליכין מנעלים וה לקרובים ואין לך עדות גדולה מזה על סבלנות ע"ל ומזה על סבלנות ע"ל ודא ר"א ס"ל לטובת לחות דברי מהר"ק כה"י הרא"ש התעורר בסבלנות אשילו בדליכא עדים כלל. כל שכן בדליכא עד אחד. וסייס וכתב הרב כ"ל י"ז ואע"ג דהא איכא טעם דאין כחדי סהדי משום מנהג שיהיו לשלוח בנדיחיותו יגנו ג"כ רובא דעלמא בכמה שילוח סבלנות ושי"ך נמי לומר בזמנא טעם דאין סהדי וי"כ בדיחא חוד סהלא. וזהו סוכתא דיחיוו דברי מהר"ר:

ואנני (ביאור לשון התשובה הנאמר ח"ו מהר"ר ג"מ סי' ר"א העיקר אותם ולאטמן מדעת הגאון מהר"ר יהושע ולי"ק כ"ן י"ז ע"ה לדמות ל"ה פ"ה כ"ו דברי מהר"ק שורש כ"ח כ"ל). ואומר שאין בדבריו אלא כדאי לדמות דברי מהר"ק דאין בנדון דומה לראיה כלל דכי משיינת בדברי ח"ב בסי' ה"ל המלא שך היה לנאן ורואה התשובה שהעתיק מספר ח"ו. וסדר יתכן ור"א מתי"ן סורו אע"ג דליכא עדים חוששין כדמסיק בכתובות ר"ק בפניהם היו עדות ד"כ בלאות מלטת היו רגילין לעשות קנין ונהנין פנעות ומוליכין מנעלים לה ולקרובים ואין לך עדות גדולה מזה על סבלנות ע"ל. ואם איחא דר"ל שהמנהג שנהגים לשלוח הוא העדות א"כ י"י לנדיק מה הוה ראייה מזה דמסיק בכתובות ר"ק בפניהם היו עדות דהא בכתובות דף כ"ז ח"ב מתי"ן כה"י מתי"ן שחקו לפניהם ר"ק בפניהם וכו' ויש לה עדים בחד מכל אלו כתובתא מלאים: והשחא הסה הוי שפיר דכיון דהמנהג הוי סהדי מרקין לפני הכלות הכתובות ולפי הכלות האלמנות לא היו נוטלין לקדו וכוין שיש לזו עדים שרקו לפניהם היו שפיר עדות גבור ליתא כה"ה וכתובותא מלאים ח"ב מה שייך ענין זה למנהג שילוח סבלנות ח"ב כ"ל ולפרש שיהי מנהג אותו מלכות של הא"י כשהיו רוצין לשלוח סבלנות היו מקבלין קנין לפני עדים ואח"כ היו שולחין פנעות ומנעלים ח"ב כלה היו רוצין לשלוח סבלנות לא היו מקבלין קנין לפני עדים ולכן כפוש עדים שקבלו קנין לפנייהם אן סהדי ודאי שלח סבלנות וחי' כאלו היו עדות שיש על הקדושין בהנאון אחרי דמתמירים בסבלנות דהשחא הוי דומיא דהסיח דקדו לפניהם ח"ב בענין אחד לא שייך לומר אן סהדי ולפי זה אין שום סוכתא מזה ארין דעד אחד. וא"כ בעד אחד ליכא ליתחם לקדושין דלא עדיפי סבלנות מקדושין גמורים אליבא דכל הגאונים. (תפיסה על הגאון מהר"ר יהושע ולי"ק כ"ן י"ז ע"ה להחמיר בסבלנות ספי מקדושין). ובסבלנות וכן ר"א יוכל להיות דמורה. גם זה שם שייס סהדי ס"ל בדבריו וכתב עוד אפי' לומר דלארבעה י"י להחמיר בסבלנות טפי מבקדושין גמורים מטעם דהא אס י"ש עד אחד בקדושין גמורים והאסא מכחישהו ואינו נאמן דעד אחד בקדושין בבכחשה לאו כלום הוא וזהו דוקא בקדושין

היה כדאיחא פ' האומר והסכרע עד אחד בבכחשה מי מסימן אשילו בקדושין גמורים כ"ס כסבלנות ע"ל. וליכא למימר דכאיני כדון דבנדון דמהר"ר"א משמע שיהי שם עד אחד שהעיד כדבי סבלנות אבל אס לא היה כאן כי אם עד אחד והא מכחישהו אינה נאמנת. זה אינו דהא מייחי ראייה ק"ו מקדושין גמורים ובקדושין גמורים ק"ל דעד אחד בבכחשה כשהיא מכחישהו לאו כלום הוא אפי' כשאין כאן שום עדות כ"א עד אחד וא"כ ק"ו בסבלנות כמו בנדון דידן כיון שמרת לאס מכחישהו עד ואומרת שלא קבלא אונן דרך סבלנות אלא בדרך הלאה היא נאמנת ואין כאן שום דין סבלנות כלל לפי ר"א אפי' באחרא דמקדשו וסדר מסבלי ובי תימא דבנדון דידן הוי כאן שני עדים שיהי עד. עד אחד שיהי מלין דרך חור סלח. כי דייקת בשלש העדויות שאותו שאלין דרך חור סלח לא העיד על נחיתא הסוכים דרך חור לשון גביית העדויות גם סניד בעד האחד בפניהם כי אחי השבועה נאן לה פני וסוכים אדומים וכו' והיא שהייה הוא סלח לי וכו' וא"כ במשמעות לשון זה אין כאן כי אם עד אחד כדון דמהר"ר"א בכחבו כ"ל. וכן משיינת דברי מהר"ר"א חמלא שכתבו דין זה דבכחשה בעד וכו' לפרש"י בין לפי ר"א. ואע"ג דכתב הר"ן וכל היכי דחישינן אפי' שניהם לא נחשונו לקדושין חישינן וכן מהר"ר"א בת"ס סי' כ"ז כתב דלפי ר"א אף אם יאמר השולח סבלנות אשילו בשבועה וכן המאורכת שלא קדשו כבר כלל לא מהימני ודוקא עדים מהימני כדכתב ב"ח ולפי ר"א אי א"כ עדים שלא קדשו וכו' דכיון דפסקין רבנן למלחיייהו חישינן באחרא דמקדש' וסדר מסבלי שמה קדשה כבר לא מהימני נגד מאי דקיים להו לרבנן והבאה ראייה לרביו ע"ס. וא"כ ק"ו כשהיה לבדם בכחשה גם נגד עד אחד. זה אינו דשאיני הסה דשייחם מודים שאלה מהם סבלנות בדרך סבלנות רק שאומרים שלא קדשו כבר על זה לא מהימנין להו מטעם דכיון דפסקין רבנן למילחיייהו וכו' ועוד מטעם אחד דכתב שם מהר"ר"א ח"ל וחי כיון דמנהג העיר דמקדש' וסדר מסבלי א"כ אי מהימנין לה שלח קדשה כבר ואפי' הכי הוא מסבלי היינו תמורת המנהג והטוען תמורת המנהג אשילו בזמנו ואין נאמן וכו' ע"כ ח"ב היכי שהאסא מכחישהו ואומרת שלעולם לא קבלה ממנו שום דבר בתורה סבלנות פשיעה ראייה חלונתא וכמו שכתב מהר"ר"א בשלחנו בבכחבו כ"ל ח"ל"כ תקשה דידים אדוים. וק"ו לפי סברת ח"מ שכתב מהר"ר"א דלפי ר"א דלא חישינן לשמא קדשה כבר אלא היכי שאומר המשלח הסבלנות קדשתיך בפני פלוני ופלוני והלכו למדינת סיס. וכתב ג"כ מהר"ק שורש כ"ח לא מנעיש לפי סברת ח"מ אלא אפי' לפי דעת הראשון י"ו דע"כ לא פליג אלא דוקא בבחס כנון שאין הכעל בענין ולא ידעו אס כבר קודם לה לא ח"ב היכי שזאו בפניהם ואמר שלא קידש אפשיך דבכה מידת א"ס ח"ב שפירש וא"כ לפי זה הסברא פשיעה דבנדון דידן דבכעל לפנינו ואומר דמשלם לא עליה על דעתו לקדשה לא כבר קודם זה ולא ע"י סבלנות הללו פשיעה דליכא ליתחם כלל. אלא שאין אנו צריכין לכל זה. דאפי' לסברת הר"ן ותרומת הדשן דס"ל דכל מקום דמקדש אפי' אומרים שיהייה דלא נחקדשו כבר לא מהימנין להו. מ"מ בנדון דידן מכל הני טעמי דכחיבנא לעיל ליכא ליתחם כלל לשום מיוחד דשמה קדשה כבר: ועוד על לומר דבנדון דידן איכא למימר דהא דשלה סבלנות ע"ל ספר הכחשה שלא א"כ בסבלנות אינן שום הכחשה על קדושין דאמרין מתחם השבועה שלא כדזנאן שם פ' האיש מקדש במתקדש בפחות משום פרוטת אפי' שקלה לס סבלנות לאחר מכן אינה מקודשת שמתחם קדושין הראשונים ימלא ודוגמת זה כתב הרומות הרטן סי' ר"ו דהיכי דקבלו קנין סודר בשעת השידוכים שאל חיישינן בסבלנות דאמרין דמתחם הקנין שמה. ואע"ג דהא שור מהאי סברא ומסיק משום לרובא דעלמא פשיט דלא מהני חליפין חזשה מ"מ בנדון דידן דליכא שבועה איכא למימר עפי דמתחם השבועה שלא הלכו כל הקפיד ליתן ולשלה לה סבלנות אע"פ שלא קידש. כלל העולם מכל הלין עומדים ליכא כאן שום חשש קדושין אפי' באחרא דמקדשו וסדר מסבלי לפי פי' סר"ס ור"ח שהוה עיקר כמבואר בת"ס סי' ר"א. ולפרש"י דפי' דחוששין שמה סבלנות עמנו כן קדושין ודוקא על כל הנהו ח"ב טעמי דכחיבנא בנדון דידן ליכא למיחש כלל משום דהא לכל העדויות לא היה בשום מחיה כ"א עד אחד כדכתב למעלה דאפי' ח"ל"כ דגם אחת שהיה מלין דרך חור סלח היה רואה נחיתא הסוכים לאו כלום הוא דאפי'

מדרם

שארה פב

לובלין

רז

בנקודת דגם בפנמה סמכין אהכחשא דהרי אס אחד אומר קדשי
 לה פלוניא וזיה מכחשו אינו נאמן לאוסרה אכל בסגלות
 דק"ל אפילו עיינס אומרים לה קדשה איך נאמרים וכו' וא"כ להא"ס
 דהשס להחמיר בקדושין בעד אחד ס"ז יש להחמיר בשלה סגלות
 ואפי' כן מכחישיין וזו תפלות דבריו וכו'. ומה מאל תמוידי דבריו
 צעני קרום להחמיר בסגלות בהכחשה פני מוקדשין גמורים
 זה אינו שפיר מסיק מהר"א בכתיבו סימן ע"ד וכתב וז"ל דאם
 הבולס מהחשא דברי בעד וכו' מהימנא הוה כדחיא פרק האומר
 והסכרז עד אחד בהכחשה מי מהימן אפי' בקדושין גמורים כל שכן
 בשש סגלות ע"כ הרי לך מנואר כבדיל. ומרבי מהר"א ריה ע"מ
 דיש להקל בסגלות יותר מנקודשין גמורים. והא דכתב הר"ן
 וה"ס דיש להחמיר בסגלות אפילו בשעיינס אומרים לה קדשה
 היינו קיים ערים על קבלה הסגלות ותיכיה מודים שקבלה
 הסגלות אלא שזומרים עיינס בכל תנאי לה לשם קדושין לפרש'י
 ולפי' ר"ח אומרים שלא קדשה עבר קודם שילוח הסגלות בזה איך
 נאמרים מעטם שכח ת"ס סימן ר"ז דכיון דמסקו רבנן למיטרייהו
 דמישיקין באהרז דמקדשי ודבר מסבלי לפי' ר"ח כדחיא ליה ולפרש'
 כדחיא ליה לא מהימני נגד מה דקיי לכו לרבנן אכל כשמכחשו
 צעני שקבלה וואומרת שלא קבלה הסגלות וכואל בזה פשיטא דהא
 מהימנא ק"ו מקדושין גמורין וכמו שכתב מהר"א
 בכתבו דלגילוי ואפי' אין שום הוכחה גם מה ואין ענין זה לזה
 כלל ואפי' לפרש'י דחייא שמא קדשה עכ"ל בסגלות עמון אס לא
 קבלת לפי עיינס ל"ה לפי ע"ד אחד לכו למיחב לקדושין אינדיא
 דכ"ע אפילו אין צייניס שום הכחשה וכמו שכתב מהר"ק לעיל
 דבסגלות אין סברא להחמיר בעד אחד כמו שהחמיר ר"ח ממיץ
 בקדושין גמורים. ואפי' אח"ל דלר"ה מתיך מאוברי בשעובת ח"ו
 הוה פירושו דר"ח דמחא סמננה הוה און סהדי דשלח לה מ"ה או
 לא עיך דנדון דידן דהא אפי' הישדיוני לא נעשו ב"ה בשעלס
 ובהסכר ואס כן אין עיך לומר דאין סהדי כתי עדים ששלה לה
 סגלות שפיר אפילו הסדיוכיס לא היו ידועים ואפי' גם בעד אחד
 פשיטא דאין כאן ששס קדושין. ועוד דנדון דידן שאין האשה מודה
 שנתן לה האדומים בחרת בסגלות אלא שאומרת שסלה לה פשיטא שאין
 להחמיר בעד אחד למוש לקדושין ע"י סגלות עמון לפרש'י וכאי
 גזילה אפי' בקדושין גמורים ליכא למוחש אפי' לסברת ר"ח ממיץ
 שפירא סמ"ג. וכמו שכתב הר"ע ב"כ למח בהסודס והציאס ככ"ו
 ס' מ"ב וז"ל דאפילו לרבי סמ"ג שמששש לפד אחד לעודת עיינס
 לא חייב כלל. ואפי' בעד אחד לא חשש בהשקס אלא כשעיינס מודים
 אכל אס יש הכחשה צייניס לא כמו שכתב סרס"ל באשס עונות
 ששסס פיתוי וכו'. ועוד כתב מהר"ק בצורה ק"א וז"ל בר מדין
 פשיטא דאפי' לרבי אר"ס וגם כ"י נלמקע עמו חומר מהר"ס
 שלא לסמוך על עמס המוקס מ"מ לפשיטא וכו' דבר פשוט לפד
 דנדון זה אין כאן צית מוחוש דאם איסא דלקדושין נתן סיה גותק
 לפי צ' עדים שפירס דהכל יודעים דאין דבר שבערוה פחות מששס
 ואפי' במקום מחאס וקדשי והדר מסבלי ומחאס מסבלי והדר מקדשי.
 סיה רחוי לסמוך על זה וכו' עכ"ל. ומזה או שייחב נמי בנדון דידן.
 ואפי' מכל סיה פסמי דלגילוי דכתיבנא ל"ל פשוט דנדון דידן אפילו
 הוס בחארז מקדשי והדר מסבלי לא סיה לן למחש כלל לקדושין
 אינדיא דכ"ע בקדושין ויני לפי' ר"ח. וקל וחומר דבכל מדינות
 אצונו כעיינוס זה ע"ד אחריו כעיינוס והדר מקדשי חתה החופס
 בששס השוואין ולא נעמט ולא יכאל עיךשס אחד לה מסדורכו
 קודם החופס וכבר איפסק בגמ' אפי' לגיורס ר"ח בחאר' דמסבלי
 בולכו והדר מקדשי דלא חיישיין לסגלות. ואפי' דכתב מהר"ס
 וסוה צמרדכי פ"ב דקדושין וז"ל ואפי' דמסקין דלא חיישיין לסגלות
 אלא סיה דרובא מקדשי והדר מסבלי מי יכניס עמון למוח עסק
 ידע מנסב המוקס שילא משס. ועוד לגיורס ר"ח גרסין סהס
 בוונ רבינו מדין להחמיר אלא במקום דמיטעוה מיכא מקדשי
 אלא סיה מסבלי דאין מיטעוה לפלנא לא לרובא עיכו אינדיא דעטו. אכל
 צין יש לזון אין טועין וסכי דכולס מסבלי חתלה ודאי בזה לא דיבר
 רבינו מאיר וכו' עיין שם צבי ק"ע וכן משמע מחון דברי מהר"ס
 עמון שמיסיס ועוד סה לגיורס ר"ח וכו' חיישיין אפי' מיטעוה
 מקדשי והדר מסבלי על כמו שכתב סיה דבריו דמהר"ס סיה רגילין
 לקדש לפעמיס קודם השוואין ולכך לא רלס הכניסו ראשו ידע

מכנה המקום. והא דנפת מר"ק סהס בהשבוטיו למלא עד
 לדדים ללרף לזה לסחיר היינו משוס שסיס מחופס במוכח אפי'
 מקומות סהס אס הם חוששין לסגלות או לא כדמשמע שם בכל
 דברי השבוטיו צפרט שם בצרס ק"א ע"מ וסיינו משוס דגס צומן
 אוןן המקומות סיו נוסיס לפעמיס לקדש מקדוס מירחז שאל
 חמוד השהס בס כדמשמע בכל דברי אוןן השבוטיו. (פס"ג שאל
 מהר"א שפספ ח"ה ס"מ ר"ז להחמיר בסגלות כדרי מהר"ס סנה שוסמו
 סיה עסס להקל ולחשקי מדעס מהר"ל צ"ה.) וכן מהר"א בתי"ב ס'י
 ר"ז שחשס להחמיר כדרי מהר"ס ולא סמך עמון אסכרתו שכתב
 על דברי מהר"ס להקל היינו משוס דגס צומנו סיו מזמנים מעשס
 לפעמיס דמקדשי קודם החופס וכמו שכתב פס וז"ל וכמדומה לי שבכל
 ארץ אשכנז שאין אחד ממא"ס דמוקדש קודם וכו' אלא סנה דמקדשי
 ברהמחז קלח יודיעת סקריביס וכו' ע"י שום אונס וכו' עד וספי'
 איכא חלה או עייס דמקדשי מקדוס למח אפילו לפי' ר"ח דגס
 חיישיין למיטעוה וכול לומר דלמיטעוה דלא סחית כה"ל מייס וכו'
 פ"ש ולכך לא רלס מהר"א לסמוך אסכרתו זחא להקל משוס דירלחז
 דגס זה מקרי מיטעוה. או מעעס שב' מהר"ג לרי"ח וז"ל בהשבוטיו
 ס'י ר"ח וז"ל שבדורו של מהר"א לא סיו רגילין לסכל כ"א קודם
 החופס ופי' ע"י קיני כיהא חתבלת בעליהס אפי' אס חס
 אינדיא בחדר ששלה סגלות סיה מוכך להחמיר וכ"ס סכי סטוען
 בעמון שקדשה סבלי ע"ס. אכל צעני דהא סברא דישן שכתבו על
 דברי מהר"א עדיפא מסכרת מהר"ג' משוס דסברא דאין מזכר
 כדרי מהר"א עדיפא מסכרת מהר"ג' משוס דסברא דאין מזכר
 כדרי מהר"א עדיפא מסכרת מהר"ג' משוס דסברא דאין מזכר
 מוקדשי בששס החופס ולא נעמט ולא נראה שיקדש אחד קודם
 החופס וגם רגיליס שזולתיס סגלות פעמיס ושגס צין ע"י שלח
 צין ע"י עמון שנתן הפס ליד הכלל בעט פשיטא שאין למוש
 לאוס סגלות גם סחוק אוה שכבר צעט המנהג שצמדיותי און
 חשקין לשוס סגלות בעולם מעשס בכל יום שמחורי מסדיוני'
 אחר שכבר שלה או נתן אחתן סגלות לכלל ולא נעמט סיכו
 מששין לשוס קדושין וכבר סהדי ככ"ו בפ"ע של ס'י מ"ה דהאידנא
 נהגו בכל מלכות ארץ ישראל ומתריס וחוגרמס שלא למוש לסגלות
 עכ"ל וא"כ גם בצרלות סללו כבר פסג המנהג שלא למוש לסגלות.
 (דן אס החתן מעשרר צומן הוז על סגלות וומר שלשס קדושין נתן לחשקי
 מדעס מהר"א ע"י לחשקי מדעס הגאון מהר"י יהושע וק' ל"ז וז"ל ששהי
 צ"ה על דברי מהר"ג ע"י.) ונראה צעני פשוט בצומנינו זה אפילו
 סכי שכתבן מעשרר ואומר נתןן בסגלות לשס קדושין או משניחיין
 ניס דיון דסמנטיס נתןן כיוון שסמנטיס לקדש משס קדושין אפי'
 אפי' סכי סהוא אומר שלקדושין סיהא כוונתי בששס סמניס מצי
 בך סהוא סיה מןן לשס קדושין כיון סיהא לא ידעס מוס ורדחמ'י
 בקדושין מנח ידעס וכו' ולא דמי לחארז דמקדשי והדר מסבלי
 דלפרש'י חוששין לסגלות משוס עמון הסגלות עמון לן סקרידוס
 היינו משוס דכיון דמהנהג הוא דמקדשי והדר מסבלי ואין דרך לסכל
 מקודם סלכך אפי' דנתן בסגלות סהס ולא סוכיר לשון קדושין אק
 אומרים שלשס קדושין נתןן והיו כאלו פירש לשס קדושין ואפי' סיה
 יודעס שלשס קדושין נתןן כיוון שסמנטיס לקדש מקדוס. ולגיורס
 ר"ח אפי' אס סמיטוט כהנו לקדש והדר לסכל. אכל צומנינו דטולס
 מסבלי והדר מקדשי ואין עמון כלל לקדש קודם החופס מה צך
 אס הוא אומר שששס קדושין נתןן כיון סיהא לא ידעס מוס ופי'
 אס הוא טוען שקודס וכו' דבר עמון וסייסה חתבלת לשס קדושין
 אס אס מודית לרבינו חיי' מצי נפקא לן במח מעשרר וכמו דכתיב'.
 האומר. וזה קלא כדרי מהר"א ימיי שמשמע בהסוחיו דגס צומן
 סיה יש למוש אס החתן מעשרר. אכל צעני אין סברא לתקן דיון
 דכלל מערוה ליכא למיחש למדי משוס דאין צומנינו שוס אהנת
 קדושין ע"י סגלות וא"כ מצי נפקא לן במח מעשרר וכמו דכתיב'.
 גם הגאון מהר"ג ז"ל כתב ג"כ להיתר אפי' כשכתבן מעשרר וכבר
 עוד עעס אחר צ"ה. אכל מה שכתבתי לע"ד ששוה טען. וזכר
 לומר דגס טעמו של מהר"ג' ליביע מעמחא דאין קנא סהוא
 כחז דצומנינו כל הטוען בעלגוה וכו' לא מיימן כלל משוס דטוען
 חבור' המנהג כמו שכתב מהר"א ס'י ר"ז וכבר עליו הגאון מהר"ג'
 הוצע ולי' כ"ן דר"ו דל"י לו משוס דלא כתב מהר"א ז"ל אלא
 באהרז דמקדשי ודבר מסבלי משוס דקדפי אסגלות וסוה טוען
 דלא סיה דעתו לקדש בסגלות כ"א לסכל וכו' בזה אמר' הסתיח
 על פנינו זה להסקיך ממוט שלא להקפיד על סגלות מה שפי'

כן חיפשא וכו'. אבל לדין נראה לגבי האשה היא שפיר עמנה תמורת המנהג כיון דהמנהג הוא ששומחין להאשה סבלנות ומפקדין ממון זה כנגדה ואין מקפידין לגבש שחוקקת ע"י קדושין מקודם למרינן ודאי גם האשה סוּחָה לא נתנה לשנות עמה המנהג למחול זכרונה ולוותר בנר החתן שאלו יתן לה סבלנות כ"א שחוקקת כנגדו ע"י הסבלנות בחרות קדושין והיא ממנן דוגמת מה דלימא פרק המקבל ארים אומר למתאם ירדתי ובעל בית אומר לשליש סודתיו לאחור רב מחנך הכל כמנהג המדינה ואם המנהג הוא ליטליש לא לחמירי דבעל ויחד כנגדו למחול לו ליעול בפחות תמורת המנהג. ולפי זה אין מקום להשגת הרב המופלג ה"ל וק"ל. (תפיסה על הגאון מהר"ל שגאו ז"ל שהי' מחמיר מולד בסבלנות) וכבר ראינו פסק דין מהגאון מהר"ר שכנה ז"ל שחבר על מעשה דסבלנות והחמיר מולד בדבר והאריך לפלפל בשיעט הסבלה ומרוב חריפותו לא עמדתי על סוף דעמו ומתאם כל דבריו לפי מה שגילה מדבריו הוא שהוא הכריח שכל שיטת הלכה שחמרו בדחמרי דמסבלי וכדור מקדמי אין מושגין בכל סבלנות היינו ששלחן ע"י שליח אבל כשישנה את עממו ונתקן לה מידו ליהודי יש לחוש לסבלנות בכל אופן כן נראה מדבריו. אבל לא נראה כן מדבריו ונכ"ס שצמדתי שהנחתי ליעול אלא שאפי' כידי דנתן הסבלנות מידו ליהודי ליעול למוחש בחתרה דמסבלי והרר וקפדני דכי מעיינת בדבריו מהר"ס מיידי החס דנתן מידו ליהודי מהפלי הכי לא החמיר מהר"ס אלא מנעם דמי יכרים עממו לאורו ספק ליעד מנהג המקום וכו' הא לאו הכי אלו ידע מנהג המקום לא היה מתמיר כלל :

העולה

מדבריו דבזמניו אי לכא ליתא כולל לסבלנות אפי' הכי למעשר. ואומר ליעול קדושין נחזונתו וק"ו וכן בנו של ק"ו בנדון דידן דלא מנפיש ליה מנערך אלא שקיבל על עממו בחרם חמור שלא נחזון מעולם לשם קדושין דליה ביה שום חששא כלל. והא דכתב ח"ס דלפי' אומרים שיהיה אפי' שבועה שלא קדשו אינן נאמרים היינו דוקא בחתרה דנוקדתי והדר מסבלי מטעם דתכחשו ליעול דכיון דפסקי רבנן לחילתיהו וכו' מה שאין כן בזמניו זה ואפי' נאמר דגם בזמניו אין לשומך על מנהגיו דלא מקדשי כי אם בשעת הסופה ויש להחמיר כי אם במקום שיש כאן לנהך עוד ד' היתר כמו שכתב מהר"א ב"ס על אהי זמנו מ"מ בנדון דידן אין אנו לריבוי בדיקת דלדי היתר ויחד מהר"דים שכתבו למעלה דבזמניו יש לדין דכיון דאפי' היו בחתמי ומקדשי והדר מסבלי ליתא ליתחם למידי מהטעמים שכתבו למעלה בין לפרש"י ובין לפי ר"ח. וכל שכן שיש עוד סברות ואומדנות וסוכמות גמורות בנדון דידן שהלמת אתו שלא היה כ"א חשב קדושין מעולם כמו שכתבו כגאונים שקדושין אצל אין אלו לריבוי בנדון דידן הלא היתר מולד סבורה ואומדנות כי אם מגופא דרינא ליתא ליתחם בנדון דידן לשום חשב קדושין מעולם ואי תשבו אותו כד"ר מנעם שרוא מחנך עטמתייהם שהיה אדם ד' קידוש בידיהם גם תמחה אותם דברים שהיה מרמז מחיים נמשע הפענוח אין לנו לרמות דבריהם סברת הכרם להוסף חומרות על דברי חכמינו ז"ל כיון שכבר נחלטה ברזוי כסף והלא לדרבו בשלום ולא ערער כלל גם אם היה מערער ליתא ליתחם בזמניו כחכר למעלה ומה גם עתה שפכשכר למקומו הראשון הגיד שגושת חרם שלא היה שוחטו בלוח דברים לתשע קדושין וכמו שפסקו ג"כ קלף דיינים שחידו ב"ס ג"כ בענין הפענוח לדברים האלה שסגיד עתה וע"כ לא היה שום מקום על חשב בנעשה זה כלל: **בר"ר** העולם מכל דבריו אלה מכל מה עמנו דכתיב' פסוק הוא כשיי בחלטה הפשיטות דתתתהו וז' שריא ליעול לכל גברא דחזוניין ואין ז"ל לריך לעמוד ומה האל"ף ד' על הדין הכחתי. נאם הסרוד כעת בערדת הזמן מאיר בן מהר"ר גוליה ז"ל ה"ה וכו' :

והפלתה צי לטודיעך טעמי ונימוקי :
תשובה דע אהובי הגם שקשה עלי ביותר ויותר להעלות דברים כאלה על הכתב וכל שכן בדבא השתלח ממקום למקום. אך כדי להסיר אתמול הוזהר ומתעורר ואלוהי שאין מכתם סדקוין עיקר בעניינים כאלה. וגם שלא יתעורר אחי הכח הוזהר לטובע חליש ע"כ סוכרתי לאלה ממחלתי לטובע שחדרנא ממקום שנחת הם מורים על אמתת דבריו :

ועתה דע אהובי שאתם הוא כי מפי יאלו הדברים האלו לאוה"א מאלוה"א דגושת סרורת ומשקים מקובצו בלא הקוראים השם האל"ף בפתי' ומתסרים הכוונה והמפסיים דברי אלהים חיים ומתחייבי' העולם ואינם קוראים את השם בלחמת. וכן מלאתי בדבריו אבי זקני המקובל האחרון הסביר מהר"ר אשר ז"ל אשר הוא היה אב ב"ד בעיר ולא בישראל אף קודם קרא"ק דבור שלפניו וחיבר ספר אחד קדוש על סודות התפילות והברכות וקראו עמ"ק הבר"כ ומרוב קדושתו לא הביאו לבית הדפוס כי כן ראוי שכל ספר קדוש כזה לא יבא לבית הדפוס שלא יבא להשתמש בו בני אדם שאינם כדאי' לו. וז"ל שם בש"ל דע כי יקודו שם ארצי' במקובל מסיני הוא שב"א חול"ס קמ"ץ. שב"א חת"מ. האל"ף חול"ס על הדלי' קמ"ץ חת"מ הנו"ן. וכן הודיעו שה"י למשם רבינו ע"ס בגמרא' הרי"ט כחשך מסר לו טוד שמו המיוחד והודיעו שלא קראו ומכר כחתיבו אלא כשינוי שם אדנותו וכו' שם רמז לו על ניקודו הקדוש אשר בו נוכריהו. וזה רמז לו במלת לעלם שמלת לעולם חסר וי"ו ורמז להעלים שמו המיוחד. בינו וז' בעצמם רמז לו ג"כ הניקוד של שם אל"ף דלי' כי לפסל ויקודו שב"א חול"ס קמ"ץ וכו' והאריך שם בסוכמות ורלוות גדולות וסודות מופלאים הנכללים בנקודות הללו והוכיח ברלוות ברלוות ששני שמות קדושים שם השם של הויה ושם של אדנות' הם שיש בניקודים ויקודו המקובל מסיני הוא שב"א חול"ס קמ"ץ ובסיום דבריו כתב ואל יתשוב המעיין בלבו ויתמיה' ויאמר הלא מלניו ששם אדנות' בכל מקום מנוקד האל"ף בחט"ף פתי' וח"כ ראונו שאין יקודו שיה לשם המיוחד דע אהי המעיין כי הפת"ח זה כאלו אינו וכו' כי הברכה השב"א הוא עיקר כי הוא הוטף תנועה והברכה נקודת הפתי' והברכה תנועת השב"א שאר במקומה וכו' וח"כ אין הפתי' מבעל תנועה השב"א שמתח אית האל"ף של השם של אדנות וכו' כאלו אין כאלו פתי' כאלו הפת"ח של האל"ף של השם של אדנות הביא לראש שמלת כחוב ככלל אחר קדוש ספר הקבלה חס לשון צריך שאזכור לך אלה השמות לפי דעת הקבלה שקבלו חס מפי הגניזאים ע"ס שקבלו מפי הגבורה וכו' עד ויקוד שם העלם שיה בשם אדנות במשנה בראשון. ומלך עליו בחמטו. וכדור בנקודה השליטה בסופו עליו תנועת בעבור הפתי' שבראש החוה"ר כי המשתד עיקר בשמיים אלא שיה איתו וכו' והוא אל"ף ע"ל. ויפרש אבי זקני ז"ל שם את דבריו שר"ל בשני השמות המכריים וכן של ד' ושם של אדנות הם שיש בניקודים. במשנה בראשון ראה לומר האל"ף נקודת בשב"א שהוא נקרא משנת מן העממים שהוא האריך שם. ומלך עליו בחמטו ראה לומר הדלי' נקודה בחול"ס שהוא נקרא מלך. וכדור בנקודה השליטה בסופו ראה לומר הנו"ן נקודה ב"ד שהוא נקרא כדור שכלי. והאריך בנעמשים שנקראו סנקודות הללו כן. הרי שכתב אותו המקובל והאיך ואמר תנועה בעבור הפתי' פי המשתד ראה לומר השב"א הוא עיקר שביטה ראה לומר בשני השמות המכריים והן שם העלם של אדנות בשמיים שב"א הוא עיקר ובה צריך להחטווע ולקרוה אית האל"ף של שם אדנות ולא בפתי' ח. ושד כתב שם אפי' זקני ז"ל חיל מעשה צריך אני לנאר ביצאור עובן לכל. טעם פתי' כי מאחר אף בנקודת השב"א עיקר נקודת אדנות' וצריך להטיוע היטב אם כן למה לא נקודת הפתי' אלא ולקיים מה היא מנוקדת בו מאחר שאין הברכה ותנועה מתקיים בקריאה והאריך בטעם הדברי' למה צאה נקודת הפתי' והדברים לא נתנו להעלות על הכתב כי סמרי תורות הן וסודות נעגנים אך כלל העולם מדבריו ששקיר קריאת האל"ף של השם צריך לקראו בשב"א. וגם מדברי הפרשם משמע כדבריו שנקודה של אדנות הוא ממש בנקודת שם של ד' ונקודת הפתי' הנקוד באל"ף של שם אדנות לא לשיקר הקריאה צאה אלא לרמוז על מדה ח"פ שיהי בשמך השמות בפי' א' אחר שכתב בשם הרשב"י בהיקויים ששם כן ד' הוא בניקוד שב"א חול"ס קמ"ץ ונקרא חת"ף וכו' כתב חז"ל והטעם על זה כי שם אדנות' ממש נקודתו ושם כן ד' ג"כ נקרא בשם אדנות' חס היות שהוסף בשם

מודר'ם

שארה פח פת

לובי'ן

לט

לדרכו מביטו לאוסטר'א אחר השך שלו לשכור ממנו לורנ'א ולקבול ג'כ על הפקיד שלו שיש לו ממנו כמה עיוותים ויהי לו עמו פני סוסים וגער יין נוהג בס. והאחים שלו היו מייאשים ממנו מלמאיר אחיו עוד כי היו סבורין שהכל לאלף תורומם כמנוהג שם למדוח שבויים. ויהי למחר מיד שלתמו אחר אחיו ולקטו מיד קודם הקבורה כדי שיכירו אותו והשגיח צא שם להכנסה כלה. ונאו אחיו ביום ח' והכירוהו כנביעה פניוהם סקוה אחיהם וגם ספירו כל הכלים והבגדים והיו ותמיס סימניה מובהקים כבגדים וגם הסידור היה ניכר שהיא שלו וכן השמילן וד' כנפות. וכן אמרו כאשר נכס מביטו הוא כמו ט"ז שצויות. וקבדוהו שם בקאספטיס'א ביום ח' ואשמו לא היה שם בנחה הפנס מחמה קבול סדך. ועתה נבקא ממנו האחים ליחן חתמה בידם להיות זמא לעדוה ולרלוה ליתן הסורה ונותרה להשפא:

יען

שנדדשהי להשר שאלוני משפתי דרך וכדי להפיק רטון השאל בלתי בכבד בהשחון לחוה דעי גם אתי כדי שלא יאמרו קטלי קנה בלגמי אלא וכללו לא גמירי אינשי שמעתחא וואור דמילחא דפשיטא היא לכל עטריקי דמלין למיעבר כהסרת עונות עבדין. ועתה אבא בלתי משפתי שאלתמו ואמר לבארה לפיט ריבטא נראה שהיא מוחרת רק ית לפקפק משא דליכא פלוגתא בין הגאונים ואיכא מרבוותא דהיא אסורס לפי סברתם. ועיקר דין לגמד מהא דתקן בהאשש בחרא ח'אן מעידין אלא על פירוף פנים עם החוטם אע"פ שיש סימנים בנופו וכללו וכן איכא כבדתי'א הפס פדחת וז' פירוף פנים פדחת ולא פדחת אין מעידין עד שיכו פניוהם עם החוטם. והנה לפי הדיון זה לפוס ריבטא אינה רלויה להשפא הואיל שלא היה להמה הלא פירוף פנים דיינו לא מלח ולא חוטם והסיכא היה לו למשרי ספק אשת אשת. ואי פיעטם ספיקו כליו גם זה אינו נכון דהא אמרינן במתייתין כבדי'א אע"פ שיש סימנים בנופו וכללו וכן פסק בעור אי' ס' י"ז אם אין מעידין ארוה כנביעה עין אפילו יש לו סימנים בנופו וכללו אין סומכין עליהם אם אין מובהקין. וכבז ג"י הוא אם אינ מובהקין דקאמר דמשמע שאם פן מובהקין מעידיה עליהם אסמיניה דגופו קאמר אבל סימנים דכליו אפילו הן מובהקין לאו כלם הוא וה"ל מוכח בנמר' דסימנים לאו כלום הוא דהכי פריך בס' למימרא דס' לאו דאורייתא ורמינהו מלאה קשור כיום וכו' וקאי על גפ המביא גם לאשה ואבד אימורו אם מלאה קשור כיום אפילו לזמן מרובה כבר ולא חיישינן דילמא כאי קישור דליניש אחרינה ביה והאי גע אחר הוא אלא מביין אסימנים ואפי' למשרי אשת איש דאורייתא אלא מביין דאורייתא והאריכו שם בישוב הגמרא וסוף דבריהם בחירו'ו מל רנא לכהא חרי לישני ובלישנא בחרא דרבא דכ"ט סימנים דרבנן ודמשמע דפיק ר"ח דלין משילין אח האשע ע"י שום סומן דכיון דסומנין דרבנן לא סומכין עלייהו. ופסקו כר"ף וכו"ל כלישנא בחרא דרבא. ואי מעטס זה בלח להפירא לאשה ו משא דכתיב'והו כנביעה עין והיא שרי כמבאר בדברי בעור אי' כלאמר וכן פיק ר"ח וסבירו בהוספות שם בנאש'א בתל'א וז"ל ואר"ח דהיינו דוקא כשאין שם אלא הפירוף אבל כל גופו שלם אפי' אין כאן פדחת והעוטם ניכר הוא כיוע" ע"י סומני בגוף ועוד דשמא דוקא כסימנים הוא דקאמר הכי אבל ע"י עיניה עין ניכר היטב או על ידי סומני בגוף. וכן סבירא דברי ר"ח והר"ש והמרדכי והב"ח אי' דכתיב'עט עין כני ואם כן בנידון זה היה מוחרת כי כאן נמי הכירוהו כנביעה עין וכלירוף לוח פניה לו פפח"ס והענין לוחים, וכבז רביו ירושם בשם הר"ם ספרוף פנים הם בלתיים ענינן ואין מהגניחין לא על העינים ולא על הפה וכן הביאו לו שם נפשו'א וז"ל ר"ח כנפתי'א שכתב היכא דליח ליה שפחיים וסגמר מעידין עליו אפילו אחר כמה ימים. משא אינו רואה. דמרדכי מביא דברי ר"ח כסגנון אחר כדאשר הוא בחוספות וז"ל ואין מעידין אלא חוך ג' ימים אר"ח דך בני קאי על האי לדעול מיניה דאין מעידין אלא על פלר'עט פנים וכו' דלכהוה קאמר דוקא דלין מעידין אלא עד חוך ג' ימים אותן שאין לסס אלא פירוף פנים עם החוטם אבל היכא דליח ליה שפחיים וסגמר מעידין עליו אפילו אחר כמה ימים היה לבחיר חשה זמא:

עפשות לבו של אותו האדם שאפילו בין לשון רש"י והסג'ר לשוננו עשה שאני הבחתי בדברי מומרא דרב נתנו הסורבין הושתע שיעול ומתי דמשי עליה הא דלוקפל אקפולו וכו' וכדי לקר' הענין כתבתי ודברש"י. ודאי מוכח מן הלשון ובתחו' סלקן נראה שאפילו לבחמה אין לריך בדיקה למעלה ממקום השחימה וכו' שכל זה הוא לשון עמלי והוא הכון ששים רטוי לומר שרש"י כתב לשון זה הלכך נראה שאפילו לבחמה אין לריך בדיקה למעלה ממקום שחימה ודברש"י זה בשם רש"י וכתב ע"י ז"ל ומה שביטא לענין עיקור שרש"י כתב שאפילו לבחמה אין לריך בדיקה יגשתי ולא מלאח' שכבז רש"י קן גסום מקום. סוף דבר שהוא בעלמא גילה על חסרונו שלא הגיע לכוראה ואינו רטוי שיהיה לו קשות להורות כי בלתי ספק מגלה פנים בחזרה שלא כהלכה הוא וזמנו לא נאה לו וצדק לא נאה לשמו וכבר נעם על דמתי'א לנלות קלטו וצדקם ולכריים הפלגתה והעטרה ומראשו פה כב"ה הגדול דיק' ובלג'ין כשהכסף קיבון גדול מראשו ישיבוה וממתינו כל הבריות ביומא דשוקא אך חזרתי ממתכחתי וזום מלשנות זאת בפירוס גדול כזה פן יהיה לו לכבד שאינם כמוני יחס יעטל כשפל כמונו. ע"כ אחס' החביב האלופים בני ישיבת ק"ק ויורשתי'א כתיב שאלם קרובים אל הבר'י החלול עליכם מועיל לעמוד הדבר וקנאח' ה' לבאוח תעשה זמא. גם מן הרטוי והממיידי עליכם לחוס ולחכות מהמסות עליון קוקן האלף כמופל'א מבר'י משא פן מבר'י גר רחוקן ארי שבחורה הקדושה שלשם הטוב והספיקים בדיים על לא חמס ככזו בנחת וסבתא ולגמא תליתי'א על האיש הטוב הנזכר. ומה אחר'ך בדברי זכוריים וספיריים מחלפים הלא כ"ח כולם חמיים כולם נכונים כולם יודעי תורה והוראה ראשי אלפי ישראל מהם ולא יבצר ממכ"ח כל תעלומה חמה ומדע ולהסתוק בדיים על לא חמס ככזו בנחת ופני רוע מעלליו יאכל. ע"כ מרמז בנחתא אל עול היכל הדת מבורה הקדושה ואומר שלום נאם הקדבר בלחמ וצמפט ובלרף ספרוד מאיר בן מבר'י גדלים ז"ל הם חתן המלך הגאון וכו':

שארה פת

ירוינו מרמינו רבנו ר' ישראל המאיר לארץ ולגרים הם המבור הגדול המשגל בלילה ובימים אחר שטודוהו פרוסה על כל עבר ההר ר"מ ר"ג הגאון כמוהר"ר חזירי י"ז אב"ד הישראלי הסוהם בדגלו כהלל קדישא עיר ואם בישראל ק"ק לזכר על מעשה שדיה פה קאספטיס'א בשאן פורים שפ"ק לפ"ק מלאה הכעיס'א ברוג אלו יהודי כונת'א ס'ט"ט שפ"ק לעיר ועבר'ו נהרג עמו ומלאו אלו בניים ושום אחד מלחמו לא היה מכיר אותו גלל שלא היה לו פירוף פנים והוטעם ולא גפאר לו מבראש על אם הקדקדק וחזרוי כראש אק'ר ממעל העירוף ולתי אחד וסגמר עם השיינים התחזתיים ושפה החתון וכל העיר על עם הגוף והרגלים כולו שלם רק די אחת מברכה מברכה וכל בני המעיים כל שלמים. והיה כרוך כסרב'ל שלו דהיינו קעפני'א וגם הכחונה עודע עליו ומלאו אלאו בחנילה שק עם הפמילין וארבע כנפות וסידור ומפ' שקורין עיי'ן זוטע"ל וסריבעיק'א תעשוין בחרגונה וכן סבר'ע כנפות היה לזכר תלח כמובא'ן מחרג'ה. ומיד כשהביאו המה אלליו לוינו לעט'א על ארון הליחן ארוהו ואלה המתי אחו לקבור לוינו ימלא איש זכיר אותו כדי שלא תפגנן אשתו ובחך קל כז' איש אחד בתוך כשמוטם והכיר אותו מחוך הריסע"ר של חותניו שכי מואל'א אלא סידור דפוס ויני'אל'א בחוך הסידור היה מונח ריבט'ר של מה שיש חייבים הכפפים שלו כי היה מוכר כהחובה מה שחייב לו הסענק"ר שלו ככפר הסמוך לקרספלי"א והוא היה ארנ'ר'י בחרוהו הכפר ושמו יוסף ומעשה ניכר לו בגוף שהוא היה בעל גסר. ואיש שמו ומקודם לזה היה מוכיר אותו כי לא היה לו שום סומן גפול וגם מלאה בחוך אותו ספקים שהיה כתב יוני'א ובלשון יוני'א על גלח אחד שהיה שבו בקדקדים והסורג כ"ל היה כמה פעמים מלוו בחרך תורגמה לפדות שבויים וזה היה מחייתו וזה האוח שהוא יוסף כי יוכירם הדברים בסריעו וכו' כנפות שלו. ומה הכבז על יוני'א מוכרים ג'כ על זה. ועוד אמר אותו העד כ"ל אח חטאי אני מזכיר היום שהוא כמו שמונה שצויות שבה פה קאספטיס'א שלח מלחיו לחפוט ולמקור אותו כיכן הוא ושאל אחיו עליו כי יוסף הלו בלא אללם בחלום ואמר ככה למא אחת מחמשים ומתעללים בדבר הזה הוא מונח מה נהרג כבזר סמוך לקאספטי'א כי כמה שצויות והנה בחרו ונחך אחיו האם לא ידעתם או שמעתם ממנו דבר. כי זה האיש יוסף הלך

איברא שהוא כן והוא סברת הלב ולא סברת הכדס אבל אחר העינין היא אסורה. כי ימוקין יוסף כתב על סברת

לובלין

שארה פת

מחרים

ו שאינו ככון בעיני הרשב"א והרא"ה והריעב"א דהא מתחייבין סתמא קמי ואשיל כל הנוף שלם אין מעידין ולא עוד אלא כיון דקמי אשילי ע"י סימנין משום שא"פ ענינו שלם ויש בו סימנים אין מעידין אלא על הפרטף פנים עם החוטם וכתב ב"י ומיהו ודאי אם יש להם סימן מובהק בגופו מעידין עליו בכל מקום שבגופו גדולתא בעבורא דבת ח"ה דקאמר אסימנין סמנין כלומר בסימנים מובהקין ש"י מיני סימנין מובהקין ביותר שהם מן החודים בכל מקום אף כאלן מעידין עליהם וכן כתבו הרמב"ם והרשב"א והאר"ק בעיני מ"ח כיון שלא היה לי סימן כלל בגופו אין להחזיר ע"י ענינת עין לל. ואפי' לדברי ר"ח לפי גירסת הספרים שלנו אין להחזיר שגראו בחוספות דברי ר"ח הכי אלא ע"י ענינת עין ויכר היטב ע"י סימני הגוף משמע דגם ר"ח אינו מחזיר אלא שניהם יחד ענינת עין וגם ע"י סימן נכנס לפי דעת המפרשים בפרט הריב"ש שכתב על דברי ר"ח שהם הרויים והקבץ עליו ובכח שכן השינוי הרשב"א והרמב"ן וגם נבטו בו כל המפרשים בדברי ר"ח והיה חמלא גירסות חלוקות בדבריו כדי לשינוי ואשילו הכי אינו מיושב כי המרדכי מבוא דברי ר"ח בסגנון זה וז' ואין מעידין אלא על פרטף פנים ואין מעידין אלא חוץ ג' ימים אר"ח דהך בבה קאי על האי לדעיל מיידי דאין מעידין אלא על פרטף פנים עם החוטם והאיהו קאי דוקא דאין מעידין אלא עד חוץ ג' ימים על אותו שאין לו אלא פרטף פנים עם החוטם והיה אר"ח מכתובים דלריכס פרטף פנים עם חוטם וכו' ולא הכיכ דלתי ליה שפתיים ואפטר מעידין עליו אשילו אחר כמה ימים אם מכירין אותו עכ"ל. והוספות גרסי המר ר"ח היינו דוקא כשאין שם אלא הפרטף אלא כל הנוף שלם אשילו אין כאלן פדחה וחוטם יוכר הוא ע"י סימני הנוף ועוד דשנא בסימנים דוקא קאמר דהי אלא ע"י ענינת עין ויכר היטב או ע"י סימני הנוף וכו' ומביא גירסא זו משפת הישר. והנה לפי גירסת המרדכי קאי ר"ח על הסיפא. ולפי גירסת החוספות קאי ר"ח על הרישא. ולגירסת האר"ק קאי על הרישא וגם הסיפא וכלל עיניהם יחד וז' אין מעידין אלא על פרטף פנים כבוד ר"ח בספר הישר היינו כשאין שם אלא הראש אז אין יכול להכירו בטבעת עין אם לא שיהא כל הפרטף שלם עם החוטם אלא אם כל גופו שלם אשילו אין לו פדחה וחוטם יכול להכירו בענינת עין ע"י סימנין שהיו לו בגופו אשילו אחר כמה ימים והוא מושך אחר גירסת החוספות לישב גירסת החוספות ודו"ק. והנה גם כזה מיושב מה שהקשו עליו הרשב"א והריעב"א ובהם אין אלו לריכין לדברי ר' דוד כ"ז נישבו דברי ר"ח שהאר"ק ציפלוני חריפתא ואריכתא וכוף דבריו שטוח מתקן בין טבעת עין לסימנין וז' וראה לעמד דבחלקו השני קורא סימנין כשאין שם כל הנוף בקומתו ורגליו שלם והיכרא שהיה לו בחלק מגופו סימן אלא שהוא פלוגי והואיל ולא ידענו שהוא פלוגי בהכרח כל גופו שלם אלא חלק מה מגופו שאנו מכירין אמרינן שהוא פלוגי כדרך כל הסימנין שמידי חרם בחלק מגופו של אדם וע"י שאנו יודעין שהוא פלוגי אלא היכא שרואה כל גופו בקומתו הורגלו ומכירו בטבעת עין ענינת עין קאי ליה שאין כאלן סימן אלא היכר בגופו מתם והוא האריך בעינין ואני תאקל כי לקל בחאי לגבר מדבריו מה שאנו לריכין לעניינינו. ויטן שדריבי ר"ח לריכין ביאר ולסמוך דבריו קורות ארזים ארזי הלגנון ולהעמיד הענין כפי שלא ידעם בבנין על מה שנסה ר"ח דבריו ע"כ אין לסמוך עליו פן יארכו קורת סמיכה הבית שילא הרוח מפי חזק ומתקם הרים ומשכר ארזים ושלם ביתו ממטבו. ואף שכח צימיקוי יוסף כהוף יצמות והכי הלכתא קמעידין בסימן מובהק בין בגופו וכן בכלו דלמרינן ע"י מלא קשור ביים כשר ומתחייבין דלכה אידי כשאין סימן מובהק כגון ארוך וגון צמוריי ובסומק עכ"ל וכן כתב הגהת מרדכי כהוף יצמות וכן כתב הר"ן בפרק ב' דבבא מליפא ע"כ. זה אינו ראייה דבית יוסף כתב וז' ודברים אלו לאו דסמכי אינון כיון שהרי"ף והרמב"ם והרא"ה ובעל העיטור שהם עמודי היראה חולקים עליהם וכתב בכתביו ר' איסרל ס' ר"ד דאשילו ק' סימנין שאינן ס' גמורים ומובהקים לא מלטרפים להחזיר ועיין עוד שם בס' ק"ח כתב הריב"ש בשתובס ס' ש"ך דבסימנים דבגופו וכללו שהם אלא צפרותף פנים עם החוטם אם נשאת חלא. ועוד מבוא ראייה מפורטת ע"י דלעיל וז' אין מעידין אלא א"כ ראה חוץ ג' ימים למיתחו ד"ה שהוא ביבשה אלא אם הוא במים אפי' שבה כמה ימים מעידין עליו שהמים מעידין אותו שלא ישתנה לרוחו והוא

שלאוהו מיד אחר עלייתו מן המים אלא אם לא ראוהו מיד בעלייתו מן המים משתנה עכ"ל. א"כ נדון אם תשם זו אסורה כי האורג היה במים כמו ע"י שניעות לאו עשתתה לרוחו מתחמה שהיה שוטה שם עבדו כי א"כ היה מעידין אותו וגם העת היה קר כי בחורף היה בהמשכה רק אפי' שגבולו מהכר וגם מונח בצלמו ביבשה ג' ימים וזיזים ד' בלו האחים להכירו כזה העת היו השמים חמים והמח היה מסריח מאלד סתמן גדול ונדוליו היה מתפתח חמם ג"כ. והסוד כתב כיון שלא ראוהו לרוחו מיד בעלייתו מן המים משתנה והכי אפי' בגמרא בהשגחה בחרה הרוח שגבולו מהכר וגם מונח בצלמו באסוקה והכי אפי' דשניסתתה ולאנסיביו רבא לדיבתיה אפומיה דשושבינא בחר ה' יומין. ומסיק סתם דהא בחד התחא יומין מעידין עליו דהיינו משום דמיח למתי וה"מ דכי חיזיה בשעתא אלא אשתיי מתפתח חמם לאחר שצולן ליבשה נשתחית לרוחו וכתב יומין יוסף דברים ד' יומי לאו דוקא אלא ה"ה אשילו זמן מרובכ כל שטוח בחוץ המים אינו משתנה מן הסתם ואחר ס' ימים כי משעה שהיה כך היה ונביא משעה מירושלמי משעה בחדר שגפול לים וגלה לאחר מאס ימים והשיאו אששו שהיו מזכירין אותו וכתב עוד ביימיקוי יוסף דוקא שלא שעה כלל אחר שהיה ביבשה אלא אם שפחה במים ג' יום ושעה אשילו שעה אחת אחר שעלה ליבשה אין מעידין עליו וכן מביא סב"י בשם הרי"ף לאחר שעה אחת. והנה נראה מדבריהם שהיה אסורה להישאף כי היה נפוח משתחא כי סתמחו מוכיח. ואף שהאחים היו מנלחים לרוחו כיון שהם אלא חלק בשר וזוהי שמן ואפי' לדבריהם הוא אסורה מולמד הגי' וז' מולמד מתפתח חמם ולא אמרינן הא תפוח שמעיין אשילו אין אלו מזכירין שנתפתח אין מעידין עליו כי שיהא נפתח ואינו יוכר וכ"כ הריעב"א כתב דר שעה אשפי' שיש חלקק ולומר דהא במיה חזייה בשעת' בעי' לא לאחר אלא כמה ששעה במים אחר מוחו יומי' ימים לפי שכוין עשה יחר ענ' ימים כבר נכסד אלא שלמתוהו המים ומגשוהו מלהשתנות ומיד לאחר שעה שיואל מן המים הוא משתנה וכנה זה הכח שהתנה במים כמה חרבים ושהה ביבשה ג"כ כמה ימים א"כ סוף מעידין עליו. ואף שהרמב"ם מיקל כזה ולפי שפחה לית בה חשש אסור שכתב בפרק י"ג מהלכות גירושין ס' כ"ב וז' ואם שעה ביבשה אחר שהושלך מן המים י"ב שעות וחמפה אין מעידין עליו שקרי שתנה עכ"ל. ועשות נפל בפסדים שגוראין י"ב שעות אלא חלה עשמו בנתפת מה לו בנתפת בשעה אחת או י"ב שעות דהא שעות הוא וכן לריך להיות והושלך מן המים שעות. וכן מלחי. משעת מדבריו קאל אינו נפתח מעידין עליו והאחים היו אומרים שלא היה נפתח לפי דבריו היו יבולין להסדיר עליו אפי' אחר כמה ימים. וזה אינו כפרט לפי הגירסא שגוראין שגוראין. שעות לאון רבים ודוב מיושב שנים. וכן הוא כ"ב וז' שעות בכסף משנה שלו אלא כמה ימים כולי האי וזולתי לא אמרינן. ועוד שהוא היה מסריח עד שלא היו יטולין לעמוד אליו ודאי היה נפוח כחמור. ואח"כ לא היה נפוח כי המים היו לומתיין לרוחו וכלאו היה כבוד במלת עד שלא יוכל לגמח מתחמה עמידת המים. ועכ"פ אחת מוכרח לומר ששתנה לרוחו בלאו הכי מתחמה סרקבון והסרחון וכל הטעמים תלויין בשתנה לרוחו עד שלא יבולין להסדיר עליו ומה לי בשתנה לרוחו ע"י נפח או סרחון ורקבון ויש לפי סברה הב"י דמישב לאון הרמב"ם כפי שכתב ספרו וכן כתבו הרמב"ן והרשב"א בשפיותו דאפי' לא שעה במים שלשה ימים בעינין דמסקי' וחזייהו בשעתא דכל זמן שעה במים משתנה אחר שילא מן המים שעה אחת וא"כ אין ראייה להקל. וכתב עוד דהיינו דנשתהא אם נשאת חלא. ובפרט שם אפי' חזייה המת הלא שהיה משתנה מאלד ושתנה לרוחו מאלת אדם וכן מביא הר"ן משעה שפסק כל אחד שצבוע בים ונחת בא עכו"ם ואמר מלי"ח כי הוא היה מכירו מקדמא דנה והכירוהו פתח על שפת הים והכירוהו בצפרוף פנים עם החוטם ושאר סימנין נספיו בראשו ועבר"ם גלמן במסות לפי חומו לסקל ואלא להחזיר כשאר כתב ב"י בשם מהר"י דוד הכי לרק דקול וכלאו כהם ימים' און שניעה עד שלא ראוהו כמו שעה חדשים. עוד נשאל אם ידע חזון שגועי ליבשה אחר שגרב עד שלא לנפוח המגדל ואמר לו כמו שעה ימים. והשיב כיון דלא הוה סידר דחזויה בשעתא אין להחזיר אשפי' וז' וכן נדון לפינוי שפתיים הם נבדלים כמו שטעו"ם מתחם לפי חומו א"כ גם כאלן אינן נאמנים אף שהכירוהו ומה סתם שהים מכיר אותו היטב טעו"ם אף בלא סימן אפי' אפי' בסימן מובהק

מחרים

שאלה פמ

לובלין

מ

לא היו מאמינים אותו. מ"כ"ט הכא שלא היה להם סימן במה טלו רק שסיו מכירין אותו בעניינת עין דאין נאמנים והנה כל הסוסק'י האלוקים והאחרונים כולם כדאחד עונים ופוסקים פה אחד אפי' בלא נפה אינן נאמנים. ועל מה שכתב הרמב"ם במתנה אינו מעיד בלא בלא נתח מעיד אינו רצוי למסור עליו כי הפוסקים הכינו עליו כאשר הוא בניגוד משנה שכתב בנס הרש"ב' שאין לשון הגמרא משמע כן אלא אומרים שמה הפה ואינו יכיר וכתבו הרמב"ן ורבינו שלמה בן אדרת שגד'ן כי אינו הפרש בין אור' ג' לאור' ג' שאפילו חוץ ג' כיון שעמד במים אם העלוהו וישתחיה מחמת תפא. והנה הכל כל הדעות וראיות אין לאשף זו היטר בצולם :

הנה. אלוניו יוריו רבנו דעתו הללוה והרמב"ם כי לך משפט דר'ק ואמת ושכרו כפל ומכופל מן הכמים ושכר' כדב' מהל כי האשה הולא הולא ליק' אל ארץ הקדושה ולכנות שם על אלמנטה דחייאת ואולי על יד מ"כ"ט יהיה לה רפואה. רק ימכר יחיש מעשה כ"ח בחשובה היות מהרס. ואל אלהים ירלחו נפלאות מחוררו. הגרלה לעד' חכבתי הבלה ולא למעשה ואם למחשבת מופת הדור אשר מאי"ר עיניו מחוררו יסיכם לעשות מעשה גם אפי' אלהים סיפק לו כיבודו ועוד לקר'ה כי כימי דגמטי'ה שיבא מבראל. נאם לעצמו והעורר החפוכה זמן בעלי העולם הארצ' והסדר למשמתי'ה דמר נפתלי סירט בן לל"ח אשר גמטי'ה איש אל"ט שול"י הגר בקאסטי'ניטיא :

ישוב בזה שאלה לידיו כביותי בפי' תרומה ש"ח בתחום צעיר זועמ"ר עם חרי גאוי' הדור מלאו טעוה צ"ח שנכתב אמה רחבה במקום. רחבו. והנה הנהו חרי רבים הסכימו יחד שס"ח פכאל' בזה יע' כחיהה משתנה בקר' אחת מליש' וכל לשון קב'ה. והסכימו רז'ל אם הכיבה נשתנה בקרי' אחת מתמה פכאל הואו שס"ח זו פכאל'. איבר'ה שכוהו כן אם היה הכיבה משתנה ממשות קרי'יה הזוהא לגמרי כגון אחד וכבז' חזר. אבל כשכתב רחבה וטקיהס רחבו יעל'ן לקרות רחבה בזהו' כמו אלהים שקוי'ן אהלה בחולם ע"כ לבי נוטה לכשק'י. ודעתי חס'ה חלויה ועומדת עד שיבא השוכה נכונה ממר. וזוהו יתכן כהוא דמר מעשה ועד עולם וקולס תי'וי' דברי נפתלי סירט דלעיל. ע"כ השאלה והתשובה ש'ל הגאון מוה"ר לבי סירט הגור. והא לך תשובה :

תשובה האשה הזכרת קשה להחיר מחמת רוב הטענות נאמנים לאיבור כמו שכתב והאריך מעלה ל"ח בכל חילוק הדעות וחלקי הסותר שג' דעה ר"ח אין לסמוך כול'. אך שכתב' דחה ל"ח כל האדמים הטועים לאיבור במשעת קנה של השוכה ל' אליעזר מוורד"ן שפטי'ה כהרמדי בשבת בקר'ה דיבמות על דין מים שאין להם סוף וכו' ככתב בדברי משנתך ואותה התשובה ג"כ דחיים היא ואין לסמוך עליה שהרי חכמים שם כהרמדי ומיחו הכ"ר אבר'ס כתב דקשה בעיניו להחיר וכו' נראה לרבי ברוך וכן כתב רמב"ם דחזין קמן דדלו' למשתחא מהחיר בהתלה בעבוד'ה דרב שאלה ולא קבעו חכמים זמן לדבר וכו' ע"ש הבי שרבו האור'רים על המיי'מינו (ביאור דברי ר"ח מוורד"ן בדין מים שאין להם סוף) ועוד דאין הסדון שלפנינו דומה לראש' דשא'י הסם דידוע הוא שטענ'בו וראובו עדים בשעת הטעיה שטענ'בו במים שאין להם סוף. אלא שחשבו חכמים במים שאין להם סוף שמה שאין להם סוף ומלי'ן מן האמת מר' אחר כיון שיש להם סוף וכדאי'תא' במתני'הו'ן וגמרא' דפרק ב'הרא' דיבמות ומאוס זה אמרו מו"ל נפל למים שאין להם סוף אשתו אסורה ועל זה עלה על דעת ר"ח מוורד"ן מדלא קאמר'ו אסורה לעולם דלאו לעולם קאמר'ו אלא כשם שז' טענ'בו ויש אומרות מוכיחות ק"ל עלה מן המים יש להחיר והאריך מאד למנ'ה עילה להחיר אשה שנתענה ארבע שנים כי נטע'ב בשלם וחוץ' מוכי'ת שטענ'בו כי הכלים אשר הואו כספיהם נמאלו על שפת הים ומסתמ'הו'ן אותו מעשה אייבי נמי דומיא דינא דאבותי' וגמ'ר' דאי'בי שטענ'בו אלא קח'ו'ש'תין שמה עלה מר' אחר הכ"ר אייבי שם שד'ואי נטע'ב והא דקאמר'ו ומקומו מוכיחות שטענ'בו וכו' ר'טו' לומר דודאי לא עלה מן המים ונטע'בו והשתק'עו כבוד המים דל"כ'י' אלא שאי'בי שגם הטעניה לא רלו אף' כאשר שפלה על דעת ר"ח מוורד"ן להחיר. גם מר' מיי'חי על זה דין מים שאין להם סוף קאמר'ו אסורה סוף אין ענין זה דומה לזה ככתב' למעלה אלא ודאי על כרת'ך לר'י' לומר דעבוד'ה דר"ח מוורד"ן אייבי דומיא דדין מים שאין להם סוף המוזכר בגמ'. אבל בנדון דידן שכתב שנתק'ן שאין כהן שום פדות על הכינת הא'ת המכר' בשם להחיר מ"ל אומרות אפילו לדעת ר' אליעזר מוורד"ן וק'י' לדעת הגאונים דפלוני עליה. גם הראיה שהביא ל"ח מחשבת רבי דוד כהן בדברי ל"ח שהחיר אשה ע"י שהכירו הא'ת הנטע'בו ע"י רוש' שהיה בארבעה העקום כאב' בדברי התשובה שפיקר הית'וד שעליו בזה הית'וד דהכי'ו איתת'ה היה מטעם שדו'ס' בל' אלצ'ט עוקמה הוי' סימן מוצק ואפילו היה

לא היו מאמינים אותו. מ"כ"ט הכא שלא היה להם סימן במה טלו רק שסיו מכירין אותו בעניינת עין דאין נאמנים והנה כל הסוסק'י האלוקים והאחרונים כולם כדאחד עונים ופוסקים פה אחד אפי' בלא נפה אינן נאמנים. ועל מה שכתב הרמב"ם במתנה אינו מעיד בלא בלא נתח מעיד אינו רצוי למסור עליו כי הפוסקים הכינו עליו כאשר הוא בניגוד משנה שכתב בנס הרש"ב' שאין לשון הגמרא משמע כן אלא אומרים שמה הפה ואינו יכיר וכתבו הרמב"ן ורבינו שלמה בן אדרת שגד'ן כי אינו הפרש בין אור' ג' לאור' ג' שאפילו חוץ ג' כיון שעמד במים אם העלוהו וישתחיה מחמת תפא. והנה הכל כל הדעות וראיות אין לאשף זו היטר בצולם :

רק יש לי לגוד היטר הכל לפי אומדן הדעת כי ק' כתב הרמדי' כהאשף בהר'ה בשם תשובת רבי אליעזר מוורד"ן וז"ל הוא דקדק מדקאמר מים שאין להם סוף אשתו אסורה ולא נאמר אסורה לעולם ש"מ לאו לעולם אשתו וכן נראה שאלו רז'ל על חמ'י הדור וירלי השמים ש"תעו'בו ו'שכ'בו על ענין הספוא'ת באר'ס והאר'יך שם ומנ'ה עילה להחיר אשה שנתענה ד' שנים כי נטע'בו בשלם וחוקו'הו מוכי'ח כי ככיים אשר החו כספיהם נמאלו על שפת הים וכן כתב ר' אבר'סם נר' משה שקל מה שזכור'נו העולם לפרש דאסורה לעולם נראה משום דסתמ'הו'ן ק"ל אסורה ולא יכ'ב קב'ה לדבר עכ"ל. והנה לפי דבריו קל ר' אליעזר מוורד"ן שמשלו סכלים במה ונתנו זו הימנים והדבר גם כן מוכי'ת לגבי דורו שהוא המה מסתמ'הו'ן ובלידוף עמו דהאחרים היו מכירין אותו טענ'בו וגם מוכי'ת ע"י שהכ"ר'ס שטענ'בו עלו. וטקיהס יחד דחיי'בו טעמיהם בכלים ובעניינת עין סוף כמו סימן בגוף ויכ'י דהוא בעיני'ת ע"י וסימ'ין בגוף שרי לפי פי' ר"ח נחר גיד'הו'ן ואף' שדברי ר"ח דחיי'י' הם כדלעיל אועילו כהן לפי שיש כהן לר' היטר בשקר דברים. וכמה אחת מפשק'ת כמה קאל' שיעודו דחיי'בו בשעת'ה. והנה קח'ו לפי'ת אח דברי ר' דוד כהן שקד מה שכתב בעל'הו'ן תשובה צ"ח מוורד"ן שפטי'ה דבר'ן שלפנינו וזה חוכן המעשה בקי'ור. פלוני אחר עבר הכשר עם ב'יות הקנים הקטנה והנה לרוע מזלו נהפכו הבי'לי' וטענ'בו הנהר ושכרו הכי'ודים למנ'ה אותו לקב'ודו כדי שלא תתענ'ן אשתו וייב'קטנו ולא נמנ'ה ואמר עבור קרוב ל' דמדי'ס והנ' ספיהס אשתו אסורה ואשתו אשתו נעב'ר'ס שאמר לו הנה הוא נראה בתוך הכשר בין שני עמים והלך היסודי ומלאכו וסיה אצל בשר זרוע וטע'ן כי ליהודי לא היה לו שום בעניינת עין חוץ אחר ירו ובי'לי' אח'ה פה אולי יכ'יבורו וידעו וקבר' שאר' הן ודע' שם אשה אחת שיתלה מכתת אותו חיד כאשר ראתה פם ידע' ש כי הוא היה תמיד אסורה והכירה פיהם לו בארבע רוב'ס מר' אי'יה מולה חקר מלה ארבעה ונאמר עקום מעט והאמר ברי לי כי וכו' ארבעו של פלוני אשר אמרו עליו שטענ'בו בזהר וגם נמנ'ה חבור אחד שהיה יושב בבית הבכשת אצלו ואמר אלי מחר ארבעותיו שהיו דקת' והארותיו אצל לא אמת שהיה מני'בו בשביל הרוב'ס והי'ו הגיע פיה שמתה ימים שנפטר מהגוף וכדי שלא יסרי'הו מלחו היסודי במלה ביום שתחבו. ע"כ השאלה. והתשובה ואני אומר שזוהו האשה הגונה ועגונה אינו עגונה אם יש כהן רשום עקום בארבעו וסימן מוצק'ת הוא אפי' דתק'ן מיעי'ין אצל על פרט'ו פיהם עם האוט'ס אפי' שיש סימן בגופו ובכל'ו מ"מ בנדון דידן שהיה לו רשום בארבעו גם כי אין כהן אלא פם ידו ועברו עליו ז' או ג' מד'סיה שטענ'בו מיעי'ין עליו ואשתו מחור'ת כי סימן דהכא סימן מוצק'ת הוא וסימ'ין בלא פלוני לאיבור דאורי'ת'ה והאריך שם בדיווחי'ו וקב'חי' עליו כי טלס לפנינו בהצ'ט דלעיל. ודייק אפי' ד'סימ'ין לאו דאורי'ת'ה יש סימ'ין מוצק'תין שאלו סימ'ין עליהם לבד. גם במקום שאין לנו בעי'נת עין דגוף ואין לאיבור במ"ש והי' מילי דכי חיי'בו בשעת'ה אישתי'ה מתת'ה תפא שג'י הכא שהיה נועיד שלא היה נתח'ה אלא היה כאשר הי'ת'ה בעת שמתכה דוכא דחיי'בו בשעת'ה אישתי'ה ובי'ודי נאמן לומר שגם לא היה נפת' לפי סברת הרמב"ם שגור'ס ונתת'ה אין מעי'ין אצל אם לא נתח' מעי'ין. כרי לך לפנינו שהחיר עגונה זו והכחו מעט'ה דומה מת'ה לרוע'ה לידן ועיקר האיבור שחלינו עליו להחמיר והוא מה שמתכה דוכא דחיי'בו בשעת'ה אישתי'ה ובי'ודי נתח'ה הרי הרב הזכיר לא חש לזה ומשך על'מו כסבר'ת הרמב"ם ולא היה מי'ש גם לזה בשמות ככתב' בין שני עמים היה נראה הגוף חוץ לכבר והוא בלאו כי מונח ביבשה ולומר שהוא מתח'ה תפא ואף' שפטי'ודי אומר שאלו פחות אינו נאמן בזה אלא מסתמ'הו'ן תפא מדמ'ת'ה ש. ומסתמ'הו'ן היה משה' שם יור' נבי' שעות כי לא ידע'ין איח'מי

לחמ"ה

